

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 12 mart 2018-ci il Bazar ertəsi № 56 (6945) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər

**Əğstafada
iki balıqçı
su anbarında
batdı**

yazısı sah.13-də

Gündəm

**Qeydə alınan namizədlərin
sayı 7-yə çatdı**

Namizədliyi verilən
şəxslər üçün
verilən müddət
bu gün bitir...

yazısı sah.9-də

**Cümhuriyyət ilində Azərbaycanda
hərbi parad keçirilə bilər**

yazısı sah.6-də

Amerikalı ekspert:

**"ABŞ-a Ermənistan yox,
Azərbaycan lazımdır"**

yazısı sah.11-də

**Bayıl yamacında sürüşmə
təhlükəsi qalır - son durum**

yazısı sah.3-də

**Azərbaycanda gəlirli sahə olan
sağlıqlı turizminin geri
qalmasının 4 səbəbi**

yazısı sah.14-də

**Türkiyə ordusu Afrinin bir
addımlığında - əməliyyat
yeni fazaya keçir**

yazısı sah.12-də

**Avtomobil bazarındaki ucuzlaşma:
idxal artıb, tələb azalıb**

yazısı sah.13-də

**"Qara bayram" ənənəsinin
dinimizə aidiyəti varmı?**

yazısı sah.2-də

**"Cümhuriyyət turniri"
başa çatdı - Milli Məclis
çempion oldu**

yazısı sah.4-də

**Dünyada kiçik ölçülü evlər
dəbə minir - səbəb**

yazısı sah.15-də

"Azərbaycan daha danışıqlardan nəticə gözləmir..."

BAKININ KRİTİK ƏKS-HÜCUM HAZIRLIĞI - "B PLANI" İŞƏ DÜŞÜR

Azərbaycan Ordusu bu gün genişmiqyaslı təlimlərə başlayır -
əsas hədəf bəllidir; **türkiyəli analistik**: "Kreml seçimini eləməlidir";
rusiyalı politoloq: "ABŞ-in Qarabağla bağlı özəl planı var..."

musavat.com
Togrul İsmayılov

yazısı sah.8-də

**Problemli kreditlərlə bağlı mühüm qərar
ərafəsində: dövlət güzəştə gedə bilər**

**Optimal həll düsturu: zərərdən hər dollara görə
30 qəpik vətəndaş, 30 qəpik dövlət banka versin,
30 qəpiyi isə bank bağışlaşın...**

yazısı sah.5-də

**Seyxin qudası
vətəndaşın 3
mərtəbəli
evinə dağıdıb**

Hacı Qalib Səlahzadə

yazısı sah.10-də

**Vahid Əhmədov:
"Apreldən sonra
kadr
islahatlarının
şahidi olacaq"**

yazısı sah.7-də

**Razi Nurullayev:
"Söyüş və
təhqir insanları
siyasetdən
ıyrandırır"**

yazısı sah.3-də

"Qara bayram" ənənəsinin dinimizə aidiyəti varmı?

Novruz bayramına artıq sayılı günlər qalıb. Bu münasibət ilə ölkəmizdə yaxınlarını itirən əksər ailələr önce "Qara bayram" a hazırlır. Bu məqsədlə insanlar yaxınlarının qəbirlərini ziyarət edir, dualar oxunur, bəzən də qəbirlərin üstüne səməni, şəkerbura, paxlava və digər bayram şirniyyatları qoyulur.

Bu cür adət-ənənəyə Ramazan bayramında da şahid oluruz. Bu zaman yemək süfrələri açılır, molla çağırılır, dualar oxunur. Hətta bəziləri iftar süfrələrini itirdikləri yaxınlarının adına açır. Həmin iftar süfrəsi bu zaman "Qara bayram" adlanır.

Maraqlıdır, "Qara bayram" ənənəsi necə yaranıb? Bu adətin dinimizə aidiyəti varmı? Mövzu ilə bağlı ilahiyyatçı Emil Rahiloğlu "Yeni Müsavat" a dənisi: "İslam dini bütün yaxşı emalleri bizzən qəbul edir. Baxmayaraq ki, Novruz bayramı barəsində xüsusi aye və ya göstəriş yoxdur, amma onun bir çox adətlərini qəbul edir və təsdiqleyir. O cümlədən qəbirlərin ziyarəti, bayram öncəsi qəbiristanlıqda məzarların təmizlənməsi, temir edilməsi, dünyasını dəyişmişlərə Quran oxutmaq, küsüllürləri barişdirməq, qohumlara baş çəkmək və bu kimi bəyənilən əməlləri təsdiqleyir. Amma müsəlman cəmatımızın keçirdiyi xüsusi olaraq "Qara bayram" deyilən bir əməl yoxdur".

İlahiyyatçı qeyd etdi ki, müsəlman ələmində bu cür adət olmasa da, bunun bir çox psixoloji faydası da var: "O cümlədən dünyasını dəyişmiş şəxsin yaxınlarına başsağlığı vermek, onlara təskinlik verərək səbəri olmağa dəvət etmək kimi faydalı var. Əlbəttə, bəzi israfçılığın da şahidi olur. O cümlədən qəbir üstüne səməni, şirniyyat aparmaq kimi əməlləri nümunə göstərmək olar".

□ Xalidə GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Türkiyə S-400-dən imtinaya hazırlaşır: nələr itirəcək?

"Əslində Türkiyənin belə bir qərar verməsi gözlenilən idi". Bu sözələri Axar.az-a Türkiye xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu aqıqlamasını şərh edən sabiq dövlət müşaviri Qabil Hüseynli deyib. Onun sözələrinə görə, NATO təzvü ola bir ölkənin alyansın sistemlərinə uyğun gelməyən və oradakı müəyyən hava hücumundan müdafiə sirlərini uğurlaya biləcək sistemləri almasına nə alyans ölkələri, ne də ABŞ razılıq vera bilərdi.

"Ona görə də Türkiyənin belə bir qərar verməsi gözlenilən idi. Görünür, indi vəziyyət tamamilə ayrı bir müstəvidə inkişaf edir. Birincisi, Rusiyaya qarşı sanksiyalar sərtləşdirilir. İkinci, Rusiya-NATO münasibətləri xeyli gərginləşib, hətta az qala mühərbi həddində çatıb. Belə bir şəraitdə NATO hərbi sirlərin, elektron qaynaqlı müxtəlif məlumatların qarşı tərəfə keçməsindən ehtiyatları. Çavuşoğluunun verdiyi bəyanatdan da belə anlaşılr ki, Amerika Türkiyə qarşısında öhdəlik qoyur. Bu öhdəlik də ondan ibarətdir ki, məsələ Konqresdə müzakirə edilsin və razılıq olacağı təqdirdə həyata keçirilsin", - deyə politoloq qeyd edib.

Lakin Q.Hüseynli Ankaranın sözügedən qərarını Türkiyənin Amerikadan asılılığı kimi dəyərləndirməyib, sadəcə olaraq, NATO ölkəsinin öz üzərinə götürdüyü öhdəliklərlə əlaqələndirib: "Görünür, belə bir öhdəlik olub və indi də onun yerinə yetirilməsinə daha dəqiq nəzərət edirlər. Bu nöqtəyi-nəzərədən də Türkiyə bu prosedura keçmək məcburiyyəti qarşısında qala bilər. Çünkü ikinci bir yol Türkiyənin könüllü şurətə NATO-dan uzaqlaşmasıdır ki, bu da mümkünsüzdür və Ankara üçün arzuolunan deyil".

Q.Hüseynli S-400-lərdən imtinə edəcəyi təqdirdə Türkiyə ilə Rusiya arasındakı münasibətlərə də nəzər salıb: "Bu proses ilk növbədə Türkiye üçün çətin keçəcək. Belə ki, Türkiyənin Rusiyaya S-400-lərə görə ödədiyi böyük depozitlər geri qaytarılmayacaq. İkinci ise Türkiyə-Rusiya münasibətlərə müəyyən soyuqluq yaşanacaq. Doğrudur, bu gərginlik yüksək həddə çatmayıacaq. Çünkü Rusiya hazırda təklənmiş vəziyyətdədir və Türkiyə ehtiyacı var. Hər halda tərəflər bu fikrə düşməzdən önce her şeyi ölübü-biçməlidilər".

Qeyd edək ki, Türkiye Xarici İşlər naziri Mövlud Çavuşoğlu ölkəsinin hava hücumundan müdafiəyə ehtiyacını təmin etmək üçün ABŞ-in təsdiqləyəcəyi halda "Patriot" sistemlərini ala biliçəyini açıqlayıb. Bu isə Türkiyənin S-400-lərdən imtinasi anlamına gelir.

Azərbaycanın hərbçi qızları və... Rusyanın T-72 tankı

Azərbaycan Sərhəd Qoşunlarının T-72AB müasir tankının qadın ekipajı hərbçi maşını məharətlə idarə edir. Bu barədə "Vestnik Kavkaza" məlumat yayıb (Virtualaz.org).

Nəşr xatırladır ki, Azərbaycanın Sərhəd Qoşunları müasir hərbçi texnika, o cümlədən döyüş meydانında müasir manevrləri ilə əminliklə idarəlik edən Rusyanın T-72AB tankları ilə tamamilə təchiz edilib. Amma onları məhz qızların idarə etdiyi ilk dəfədir məlum olub. O da vurğulanır ki, yəqin, dünyada heç bir sərhəd qoşunu Azərbaycanın Sərhəd Qoşunları kimi bəle yaxşı silahlanmayıb. Azərbaycanın qız-tankçılarının hazırlıq səviyyəsi isə müqayisəyə gelməz dərəcədə yüksəkdir. Bu da təbiiidir. Axi

bu elit bölməyə düşmək elə də asan deyil-onları öz bacarıqlarını güclü cinsin təmsicisi lərənə daim göstərməli olurlar.

Xatırladək ki, T-72 "Ural" SSRİ-nin əsas tanklarının ikin-ci nəslinin ən kültəvi döyüş maşınıdır. T-72 Nijni-Tagildəki Ural Vagon Zavodu tərəfindən

hazırlanır ve istehsal olunur. SSRİ Silahlı Qüvvələrindən silahlanmaya 1973-cü ildə qəbul edilib. "Ural" MDB ölkələrinin silahlanmasında özüne-məxsus yer tutur. Varşava Müqaviləsi ölkələrinə, elecə də Finlandiya, Hindistan, İran, İraq və Suriyaya ixrac edilir.

London Rusiyaya qarşı sərt sanksiyalar hazırlayırlar

Böyük Britaniya hökuməti korrupsiyaya bulğmuş və insan haqlarını pozmaqda adları hallanan rusiyalı məmurlara qarşı sanksiyalar tətbiq eləməyə hazırlanır. "Yeni Müsavat" in məlumatına görə, bu barədə "The Sunday Telegraph" qəzeti yazıb.

Ölkənin xarici işlər naziri Boris Consonun sözələrinə görə, "Maqnitski siyahısı"nın Britaniya versiyasına 49 nəfer daxil ediləcək. Onlar insan haqlarını pozmaqda, məhkəməsiz edamlarda və işgəncələrdə ittihəm olunurlar. Hazırlanan məhdudiyyətlər viza verməsindən imtinanı və hesab aktivlərinin dondurulmasını ehtiva edir.

Belə bir qərar SSRİ-nin Baş Kəşfiyyat İdarəsinin (QRU) sabiq əməkdaşı Sergey Skripal və qızı Yuliyanın zəhərlənməsi olayına kimi verilib. Britaniya parlamentlərini yaxın zamanlarda yeni tədbirlərin görüləcəyini açıqlayıblar. Əgər Skripal və qızının zəhərlənməsində Rusiymanın iştirakı təsdiqlənəsə, o zaman baş nazir Tereza Mey Moskvaya qar-

şı başqa cavab addımları kimi yeni qanunları elan edəcək.

Xatırladək ki, Sergey Skripal və qızı Yuliyanın Martin 4-də, London parklarının birində sinir sistemini iflic edən nəməlum toksik maddə ilə zəhərləyiblər. Onları bağda həsənətənə vəziyyətdə təpiblər. Xəstəxanada isə hər ikisi komaya düşüb.

Az önce Böyük Britaniya hökuməti Skripal və qızının zəhərlənməsinə dair işdə "Rusiya izi" sübuta yetiriləcəyi təqdirdə Rusiyada keçiriləcək futbol üzrə 2018-ci il Dünya Çempionatını boykot etməyə hazır olduğunu bildirib. "DÇ-nin boykotu açıq-aşkar variantlardan biridir", - deyə "The Times" nəşri yazıb. Nəşrin ehtimalına görə, boykot ideyəsini Yaponiya, Polşa və Avstraliya dəstəkləyiblər.

Bu arada Skripalin 2012-ci ildə ölen həyat yoldaşı Lyudmila Skripalin da zəhərlənməsi ilə bağlı şübhələr yarandığı üçün qadının qəbri açılaraq, ekspertizaya göndərilib. Bu barədə məlumatı "Sputnik" yayıb (Akar.az).

Məlumatə görə, Sergey Skripal və onun qızı Yuliyanın zəhərlənməsindən sonra 240-a yaxın şahid dindirilib. Dindirilmə zamanı Sergey Skripalin həyat yoldaşı Lyudmila sənədlərdə ölüm səbəbi kimi xərçəng göstərilmişsinə baxmayaraq, qonşuları onun avtomobil qəzasında ölüdüyünü söyləyib. Bundan sonra keçmiş polkovnikin həyat yoldaşının da zəhərlənməsi ilə bağlı şübhələr yaranıb.

□ Siyaset şübhəsi

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sıfariş edirsiniz, biz istədiyiniz üvnana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Yevlaxda şagirdləri daşıyan mikroavtobus qəzaya uğradı

Yevlaxda bir neçə nəfərin xəsərələməsi ilə nəticələnən ağır yol qəzası baş verib. "Report" un Şirvan bürosunun məlumatına görə, şagirdləri daşıyan "Vito" markalı mikroavtobus Yevlax şəhərində, Toxuculuq məssisəsi yaxınlığında "QAZ-53" markalı avtomobile toqquşaraq dəha sonra maneaya çırılıb.

Hadisə nəticəsində azı 5 nəfər xəsərələrələr. Yaralılar Mingəçevir Şəhər Mərkəzi Xəstəxanasına yerləşdirilib. Onlardan bəzilərinin vəziyyətinin ağır olduğu bildirilir. Qeyd edək ki, şagirdlər Yevlaxın Aran-1 qəsəbəsi sakinləridir.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Dəhşətli avtoqəzaya səbəb olan şəxsə 6 illik həbs cəzası

Bakıda ölümle nəticələnən qəza törətməkdə təqsirləndirilən şəxs hakim qarşısına çıxarılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində ölümə səbəb olan avtomobil qəzası törədən Elçin Musayevin məhkəməsi baş tutub.

Hakim Eldar İsmayılovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında hökm oxunub. Hökme əsasən Elçin Musayev 6 il müddətinə azadlıqdan mehrum edilib.

Bildirək ki, avtomobil qəzası öten ilin may ayında baş verib. Daxili İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumatə görə, 2017-ci il mayın 25-də saat 21 radələrində Qardağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsi ərazisində Bakı şəhər sakinləri Elçin Musayevin idarə etdiyi "VAZ-2107", Azer Hüseynovun idarə etdiyi "MAZ" və Mehrab Musayevin idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobillər toqquşub.

Nəticədə E.Musayevin sənəsinən paytaxt sakinləri Mikail Məmmədov hadisə yerində ölüb, özü və digər 2 sənisi isə yaralı vəziyyətdə xəstəxanaya yerləşdiriliblər. Sənisi lərdən Rüfət Paşayev də xəstəxanada ölüb.

Qəzaya düşən avtomobillərdən biri Hərbi Dəniz Qüvvələrinə məxsus olub.

□ İ.MURADOV

Bayıl yamacında sürüşmə təhlükəsi ilə bağlı köçürülen 98 ailəye Nazirlər Kabinet müvafiq səroncamı ile 11 ay ərzində kiraya pulunun ödənilməsi məqsədilə Səbəyel Rayon İcra Hakimiyətinə vəsaitən ayrırib. Ötən saylarımdız da xəbər vermişdir ki, sakinlərdən bəziləri onlara verilən kiraya pulunun miqdərindən narazıdır. Verilən məbləğlə razılaşmanın əsasən ailə üzvlərinin sayı çox olanlardır ki, onları da narazı edən səbəb Bayıl ərazisində 300 manata ikiotaqlı ev tapa bilməmələridir.

Səbəyel Rayon İcra Hakimiyəti başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdürü müavini İsrafil Kərimov modern.az saytına bildirib ki, sürüşmə nəticəsində evlərinə ziyan dəyən 98 ailənin hamisine kiraya pulu ödənilir: "11 ay ərzində aylıq kiraya pulları sakinlərin hesablarına köçürüləcək. Daha öncə açıqladığımız kimi, ailə tərkibindən asılı olaraq kiraya haqları dəyişir. Nazirlər Kabinetinin normativlərinə əsasən, ailə tərkibi 1-5 nəfər olanlara 200 manat, 6-7 nəfər olanlara 250 manat, 7 nəfərdən çox olanlara isə 300 manat kiraya haqqı müyyəyen edilib. Vətəndaşlar aybaay kiraya pullarını kart vasitəsilə ala bileyəklər".

I.Kərimov bəzilərinin Bayıldakı evinə qayıtmış iddialarını da cavablandırıb: "Sürüşmə ərazisində post qoyulub, heç kim əraziyə buraxılmır. Vətəndaşların evdə nələri qalıbsa, onu qoruyurlar. Əraziyə-

Bayıl yamacında sürüşmə təhlükəsi qalır

Bəzi sakinlər isə evlərinə qayıtmamaq istəyirlər, səbəb...

yış üçün çox təhlükəlidir. Ona görə kiminse orada yaşamasını icazə verile bilməz".

Sakin Elməddin Muradlı "Yeni Müsavat" a bildirib ki, hələ də ərazidə verilən məbləğlə razılaşmayıb, evini tərk etməyən var: "Bir qismə sakinlər məbləğlə razılaşmayıb, pulu almayıblar. Eyni zamanda, ərazidə evlər də var ki, orada ikinci ailə yaşayır. Verilən pul az olduğu üçün ailənin biri həradəsə ev tutub məskunlaşdır, digərləri isə axşamları Bayıldıki evinə gəlib, odun sobasını

qalayıb orada gecələyir. Şəxən mənim atamgil əmimin evində məskunlaşdır. Çünkü kiraya pulu az olduğu üçün bu ərazidə o qıymətə ev tapa bilmədi. Kommunal xətləre gəlincə isə bəzi evlərə yalnız su verilir. Böyük eksəriyyətində isə heç su da gelmir. Hazırda müvafiq qurumların açıqlamalarına görə, ərazidə sürüşmə yerində heç bir aktivlik yoxdur. Ona görə də camaatın əsas tələbi odur ki, heç olmasa elektrik və ya təbii qaz verilişini bərpa etsinlər ki, insanlar öz

etməyib. Ancaq kommunal xətlər kəsildiyi üçün onların da vəziyyəti acınacaqdır. Axşamları qohum evində keçirirler, gündüz isə bütün günü məhəllədərlər".

Artıq yaz fəslə gəlir və getdikcə yağmur, öz yerini günəşli günlərə verəcək. Bəs belə olan halda Bayıldıda sürüşmə təhlükəsi aradan qalxaçaqmı?

"Yeni Müsavat'a danişan 1971-1986-ci illerdə Bakı Baş Tikinti İdarəsinin reisi və Bakı Şəhər Soveti sədrinin I müavini vəzifəsində işləmiş Əzim Məsimov bildirib ki, əgər ərazidə sürüşməyə səbəb olan suyun mənbəyi tapılırsa, problem həll olunmuş sayılır: "Suyun mənbəyi tapılmayıbsa və axın davam edirsə, o zaman təhlükə hələ də qalmadadır. Su təsərrüfatı ilə məşğul olan qurumlar ərazidə iş aparmalı, suyun mənbəyini tapmalı idirlər. Bunun mənbəyi Badam-dardan gələn kanalizasiya suyu, yaxınlıqda olan su rezervuarları ola bilər. Bütün bunların hamısını bir-bir yoxlamaq lazımdır ki, su axını haradan gəlir. Havaların isinməsinin məsələyə heç bir aidiyəti yoxdur. Sürüşmə olanda, havaya baxırsın. Heç ona qalsa bu il Azə-

baycanda elə də güclü yağış yağmabı. Sürüşmə ərefəsində də yağış yaqmamışdır. Ancaq torpaq günbegün aralanır. Deməli, məsələ suyun mənbeyindədir. Mütəxəssislər hərəkətə keçib, ərazidəki yerləri bir-biri nəzərdən keçirməlidirlər. Sürüşmə olarsa aşağıdakı məhəllə də torpaq altında qala bilər. Yəni o ərazi də əlbəttə ki, təhlükədədir. Orada sürüşməyə səbəb olan su, bir ilin və ya bir ayın işi deyil. Qayalara su ilərdir ki, yiğilib və bu cür hadisə baş verib. Su haradansa özüne yol tapıb, çıxmali idi. İndi suyun oxçığı yer həmin ərazidir. Buna müxtəlif tikintilər də səbəb olabilir. "Alov qüllələri"nin tikilməsindən sonra hesab edirən ki, ərazidə suyun axını öz istiqamətini dəyişdi. Bütün bunlar sürüşməyə səbəb olan faktorlardır. Mütəxəssislər dərindən düşünməli, ciddi araşdırma aparmalıdır. Bundan önceki prosesləri də izləmə lazımdır və hadisə nədən qayaqlanırsa ilk növbədə onu tapılma'yıbsa, indinin özündə də həmin ərazidə sürüşmə təhlükəsi var olaraq qalır".

□ ƏLİ RAİS
"Yeni Müsavat"

Siyasi mübarizədə təhqir bumeranq effekti verir, çünkü...

Razi Nurullayev: "Söyüş və təhqir insanları siyasetdən iyrəndirir"

Yeganə Hacıyeva: "Söyüslə Azərbaycan cəmiyyətinin rəğbətini qazanmaq mümkün deyil"

Avropada yaşayan bəzi azərbaycanlıların hakimiyətdə olan şəxslər və onların yaxınlarına qarşı sosial şəbəkədə təhqir kampanyası aparması, eyni zamanda, naməlum şəxslərin xaricdə yaşayan azərbaycanlılardan birinin atasının məzarını murdarlaması, hətta bu əməli sosial şəbəkəyə yerləşdirməsi cəmiyyətdə ciddi narahatlığa, müzakirələrə səbəb olub.

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov yaranmış durumla bağlı cəmiyyətə, siyasi, ictimai xadimlərə, müxalif qüvvələrə məsələyə münasibet bildirmələri üçün müraciət belə edib. Tənimsiz xalq hərəkatı iştirakçılarından müraciətə müsbət reaksiyalar olub.

Bəs, siyasetdə təhqir nə dərəcədə meqbul sayılı biler? Belə bir təcrübə varmı ki, bu yolla aparılan mübarizə hansısa uğura gətirsin?

Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev bildirdi ki, haqsız yera ən çox təhqir olunanlardan biri də onun özüdür: "Məni də haqsız yere daha çox təhqir edirlər. Siyavuş Novruzovun müraciəti isə doğurdan da dənizdə tufan effekti yaratdı, yərində edilmiş müraciət idi. Birinci növbədə, adı çəkilən-çə-

Razi Nurullayev

Yeganə Hacıyeva

kilməyən, Azərbaycan siyasetdən siyasetçilərin hamisini söyüş söyənlərə, təhqir edənlərə adını çekərək münsəbət bildirməsi zəruridir. Biri təhqir olunur, o birisi seyrəq qalır, amma bilsin ki, bir gün onları da bağçasına "daş" atıla-caq. Həm də belə çıxır ki, bəzi siyasetçilərə şəxsi anlamda başqalarının söyülməsi və təhqir edilməsi sərf edirsə və susursa, bu onları müdafiə anlmasına gəlir".

R.Nurullayev nə siyasetdə,

məyacək və ictimaiyyət içinde onunla bir görünmək, şəkil çəkdirmək və hər hansı tərzdə onuna bir olmaq istəməyəcək. Söyüş və təhqir lənətləyirəm, onun yaratdığı effekti və oyanıqlığı isə cəmiyyət üçün çox zərərləri hesab edirəm. Söyüş və təhqir təhqir doğurur. Söyüş və təhbəti ki, ilkin nöqtəsinə qaydacaq. Ola bilsin ki, Qərb üçün bu keçilmiş, öyrəşilmiş və cəmiyyət üçün qəbul edilən tərzdir. Orada bir kişinin digər kişisinin yatağına girməsi deyib deyil, insan azadlığının təzahürüdür. Bizim insanlarımı-

ıza buna ikrəh hissi ilə yanaşır, bəziləri isə maraqlı hadisə kimi yanaşa bilər, amma qəbul etməz. Digər tərəfdən söyüş və təhqir insanları siyasetdən iyrəndirir. Biz isə çalışırıq ki, insanlar siyasetə gəlsin, fəal olsun, siyasetçilərə, jurnalistlərə, ziyanlılara inana bilsin".

Gənc Demokratlar İnstitutunun rehbəri Yeganə Hacıyeva isə bildirdi ki, Siyavuş Novruzovun müraciətini iqtidarı-müxalifətli cəmiyyətdə qrup-

kimi, Azərbaycan cəmiyyəti söyüş və təhqirlərdən hiddətlenən cəmiyyətdir. Həc kime sərr deyil ki, bizdə məsihətdə və cəmiyyətdə baş verən istənilən xoşagelməzlərinin əsasını söyüshe hiddət və ona neqativ reaksiya təşkil edir. Bizdə

bağçada belə kiçik uşaqların, məktəbdə yeniyetmələrin davasının, küçədə baş vermiş qanlı incidentlərlə neticələnən bütün davalar adətən söyüş və təhqir üzərindən baş verir. Şəxşən mən sərf son bir neçə ayda özünü yeni siyasi qüvvənin nümayəndələri adlandıran fəndlərin öz opponentlərini, onların aile üzvləri və yaxınlarının ünvanına təhqir və söyüslər yağırması kampaniyasını təsadüfü hesab etmirəm. Yəqin ki Azərbaycanda son zamanların en narahat edici gərginlik olmuş İsləmli hadisələrini hamı xatırlayır. O gərginliyin əsasını da yerli cəmiyyət və təhəqir etmiş bir məmər qohumun söyüşü olmuşdu".

Y.Hacıyevaya görə, son ayların "kampaniyalarının başlama tarixine diqqət yetirmək kifayətdir ki, bunun seçki öncəsi cəmiyyətində siyasi qruplar arasında münasibətlərin gərginləşməsinə təşkilatlı təşvişlərə nəticələnən çoxlu sayda qanlı olayların şahidi olub. Azərbaycan toplumu tərəfən təhqir və söyüslərə neqativ yanaşan bir cəmiyyətdir. Bu coğrafiyada ailəyə, qadına, uşaqa, dünyasını dəyişənlərə hörmət cəmiyyətin idarə olunmasına yazılımamış qanunlarla tənzimlənən mentalitet adlandırdığımız bir institut, milli dəyərlərin tərkib hissəsidir. Bizim cəmiyyətdə istəri siyasi, istərsə də digər sahələrin nümayəndələrində bu mövzulara yanaşma diqqəti və həssas olmuşdur. Bildiyiniz

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Siavuş Novruzovu heç vaxt belə həyəcanlı danışan görməmişdim. Hətta on ekstremal situasiyalarda belə, özünəməxsus yumorunu bürüze verən, tikanlı sözlər işlətse də, hansısa ifadəsi ilə maraqlı bir situasiyanın yaranmasına səbəbkar olan YAP-in icra katibinin müavini bu dəfə tamam fərqli idi.

Elsad PASASOV
epashasoy@yahoo.com

Ötən həftədən bu fikirlər məni məşğul edib. Hakim partiyənin funksionerinin "Hamayı!" qrifli müraciətinə gözlənləndən qat-qat artıq reaksiyanın olmasına bir fakt aydın deyir: Musavat.com-da bu müraciətin 40 minə yaxın (!) oxucusu olub. Ancaq ona da şübhə etmirəm ki, iqtidar deputatı bu oxu statistikasına görə heç də məmənun qalmayıb, çünkü mövzu heç də xoş deyil.

Gərek belə olmayıyadı. Bu, xalqın və dövlətin adına yaraşmayan haldır, pis hadisədir! Avropaya, Amerikaya, ləp Afrikaya köçmək, orda yasaşmaq olar, ancaq istenilən halda təhqir etmək yolverilməzdir - fərq etməz, iqtidar təmsilcisi olsun, ya sadə vətəndaş! Həm də söymək acizlik əlamətidir.

Təbii, hüquq müdafiəcisinin atasının məzarına qarşı o cür davranışın da yolverilməzdir, bunu hər kəs deyir. Təkcə ona görə yox ki, atalar oğullarının əməllərinə görə cavabdeh deyil, üstəlik də dünyasını deyişmiş valideynlər! Həm də ona görə ki, bu, çox pis bir nümunə yaradır. Ola bilər kimlər-

sə bununla hakimiyyətdə olanların xoşuna gəlməyə çalışıb, ancaq elə bu hərəkəti ilə iqtidara problem yaratdığının fərqi olmayıb. İnanaq ki, müvafiq qurumlar bu cür davranışın sərgileyənləri da aşkarlayıb cəzalandırmaqla ibret dərsi verəcək.

Kimsə iddia edə bilər ki, vaxtıla kimlərse təhqir olunub, həbsə atılıb, indi ona görə xərcdən bunun acığını çıxır. Əfəndilər, biz keçmişdə baş verənlərin haqq-hesabını çəkməyə başlasaq, arzuolunmaz vəziyyət yaranar, bunun fərqindəsinizmi? Necə olur ki, hakimiyyətə, külli imtiyazlara sahib olan ölkənin başçısı vaxtaşırı hətta onu sərt şəkildə tənqid edənləri, siyasi opponentlərini, hansısa əməllərinə

görə həbsə düşənləri əfv edir, amnistiya qərarları verir, bütün olanların üstündən keçir, ancaq qarşı tərəfdə bir çoxları keçənləri sinirə, unuda bilmir? Biz doğrudanlı bir-birimizə qarşı bu qədər kinli, bu qədər mərhəmetsizlik?

qərarını verən dövlət başçısına, kimliyindən asılı olmayaq, təşəkkür edib, bayraqımızın və dövlətimizin daimi olması namine bir araya gelməliyik. Ancaq biz 100 ilə bir dəfə olan hadisəni görün hansı atmosferdə qeyd edi-

Əslində bu gün xaricdə aparılan kapmaniyalar tekçə dövlətimizin imicini ləkələmir, bayram ovqatımızı korlamır, həm de bizi Qarabağdan uzaqlaşdırır, erməni diasporu "baxın, belələrinə Qarabağı qaytara bilmərik" arqumentini ortaya

müraciət etmişdi, İlqar Məmmədov daxil...

İndi maraqlıdır, dövlət başçısından humanist addım atmağı xahiş edən YAP-çı deputata qarşı niyə bu sayaq davranıldı, niyə o təhqirə meruz qaldı? Təsadüfür, yoxsa bu

Əfv, amnistiya xahişi edən Siyavuş Novruzov niyə təhqir olundu?

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100-cü ildönümündə görün, nələrlə məşğuluq? Əslində şəxsən mən tamam başqa ab-havani gözləyirdim, iqtidarı-müxalifəti barış mesajları, bayram törenlərində yanaşı fotosalar, bir-birinə qardaş Türkiyə olduğunu kim "hörmətlə filənkəs" müraciətləri... Buna zəmin də yaranmışdı. Bir il öncədən dövlət başçısı Cümhuriyyətin 100 ilinin qeyd olunması ilə bağlı sərəncam vermişdi, bunun ardında da 2018-ci ili "Cümhuriyyət ili" elan etdi. Dövlətimiz ad günü dünyanın istenilən nöqtəsində yaşayışın azərbaycanlıları birləşdirməli idi. Həmçinin Cümhuriyyətin 100-cü ildönümünün yüksək səviyyədə keçirilməsi

rik. Erməni mediası xaricdə Azərbaycanın dövlət başçısına qarşı aparılan kampaniyani zövqle tirajlaşır, fərqi deyil! Diqqət edin, qardaş ölkə Afrin əməliyyatını aparır, Ərdoğan hökumətinə ən sərt münasibətə olan CHP lideri bələ, bu mərhələdə Türkiye dövlətinin yanında yer alıb, Ankara'nın düşmənlərinə sərt mesaj verir. Bu, bir nümunədir. Vətən savaşı olan yerdə daxili çekişmələr bir tərəfə qoyulmalıdır! Stalin repressiyalarından sonra eli "Kalaşnikov"lu sovet vətəndaşları keçənlərin "haqq-hesabını" aparsayıdı, qalib, sözsüz ki, Hitler olardı. Allaha şükür, bizdə o hadisələr yaşañır. Bəs, bu aqressiya nədir?

qoyur. Ancaq başqa cür də ola bilərdi. Məsələn, Siyavuş Novruzov məhz bu "Cümhuriyyət ili"ndə Müsəvatin keçmiş başqanı İsa Qəmbərə səhhətinə görə hakimiyyət adından "keçmiş olsun" mesajı verəndə ümid yaranmışdı başqa cür olacağına. Coxlarımız düşünük ki, siyasi rəqiblər arasında sivil mübarizə metodlarının tətbiqi mərhələsi başlayır. Bunu ardınca böyük əfv, qızıl amnistiya gözləntisi var idi. Bu gün olduqca həyəcanlı şəkildə hər keşdən baş verənlərə münasibət bildirməyi xahiş edən Siyavuş Novruzov cəmi bir ay əvvəl az qala bütün dustaqları - təbii ki, ağır cinayət təredənlər istisna olmaqla - azadlığı buraxmaq üçün ölkə başçısına

Deputatlar arasında "Cümhuriyyət turniri" başa çatdı-Milli Məclis çempion oldu

Martın 11-de Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti parlamentinin 100 illik yubileyinə həsr olunan parlament komandalararası beynəlxalq futbol turnirinə yekun vurulub. Azərbaycanın parlament futbol komandası beynəlxalq turnirin qalibi olub.

"Inter Arena"da keçirilən final oyununda Azərbaycan ve Ukrayna komandaları qarşılaşıblar. Oyunun gedisi Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, parlamentin digər vəzifəli şəxsləri və nümayəndə heyətlərinin üzvləri izleyiblər. Əvvəlcə hər iki ölkənin dövlət himnləri səslendirilib. Oyunda topa ilk toxunuşu Azərbaycanın gənclər və idman naziri Azad Rəhimov və Türkəyin gənclər və idman naziri Osman Aşkin Bak ediblər.

Komandaların cəhdlərinə baxmayaraq, oyunun birinci hissəsində hesab açılmayıb. İlkinci hissəyə dəha feal başlayan Azərbaycan komandası 36-ci dəqiqədə Əli Abişovun qolu ilə hesabda öne çıxb. Matçın 60-ci dəqiqəsində Ukrayna komandasının üzvü Oleq Osuvovski hesabı bərabərəşdirib. Qarşılaşmanın sonuncu dəqiqəsində Musa Qurbanovun qolu ilə Azərbaycan komandası-

nin qələbəsi rəsmiləşib. Beləliklə, Azərbaycan komandası görüşden 2:1 hesablı qələbə ilə ayrılib. Matç başa çatıqdən sonra mükafatlandırma mərasimi təşkil olub. Beynəlxalq turnirin iştirakçı komandalarının üzvlərinə medalar və kubok təqdim olunub.

Mükafatları Azərbaycanın gənclər və idman naziri Azad Rəhimov və Milli Məclis sədriin birinci müavini Ziyafət Əsərov təqdim edib. Xatırladaq ki, turnirde Azərbaycan Milli Məclisinin, Türkiye Büyük Millət Məclisinin, Ukrayna Ali Radasının, Polşa və Latviya seymalarının komandaları yarışib. Xatırladaq ki, Azərbaycan komandası Latviyanı 3:0 hesabı ilə məğlub edərək finala vəsiqə qazanmışdı. Ukrayna deputatlar isə türkəyə həmkarlarını 4:2 hesabı ilə məğlub etmişdilər.

Gənclər və idman naziri Azad Rəhimov Modern.az-a açıqlama-

sında Milli Məclisin futbol komandasını təbrik edib və bu cür görüşlərin keçirilməsinin vacib olduğunu bildirib: "İstərdik ki, bu görüşlərə daha çox ölkə qatılsın. Amma bizim parlamentimiz bir daha sübut etdi ki, biz idman ölkəsini. Parlamentimiz belə gözəl futbol oyunu nümayiş etdirir, biz hər sahədə irəliliyə və yeniliklər nümayiş etdirə bilərik". Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri Fuad Muradov isə Azərbaycan komandasını dəstəkləyən nazirliklərə, qurumlara təşəkkür edib. "Bu turnir Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunmuşdur. Cənab prezident xüsusi olaraq bu il müxtəlif tədbirlər planı təsdiqləmişdi. Bugünkü tədbir də, gənclərin sağlamlığını, Azərbaycan dövlətçiliyinin, müstəqilliyinin çox vacib hissəsi idi. Oyun bərədə isə onu deyə bilərem ki, çox ağır keçdi". Komitə sədri xatırladı ki, Azərbaycan komandası iki il önce Ukrayna komandası ilə oynayıb. "Bilirsiz ki, iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev

Azərbaycan Milli Məclisinin komandası Ukrayna parlamentinin komandası qarşısına aşağıdakı heyətə çıxb: Fuad Muradov (kapitan - Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri), Oqtay Əsədov (deputat), Ülvi Quliyev (deputat), Kamran Nəbəzadə (deputat), Tahir Mirkişili (deputat), Mahir Abbaszadə (deputat), Fazıl Mustafa (deputat), Azər Badamov (deputat), Emin İmanov (Milli Məclis Aparatının işçisi), Adil Vəliyev (Milli Məclis Aparatının işçisi).

□ E.PASASOV,
"Yeni Müsavat"

“Əhali və banklar üzərində böyük yüksə qeyrilmüş problemlər məsələsinin həll olunacağına ümidił artıb”. Bu sözləri modern.az-a açıqlamasında Milli Məclisin İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov səsləndirib.

Problemli kreditlərlə bağlı mühüm qərar ərefəsində: dövlət güzəstə gedə biler

Optimal həll düsturu: zərərdən hər dollara görə 30 qəpik vətəndaş, 30 qəpik dövlət banka versin, 30 qəpiyi isə bank bağışlaşın...

Deputat 2018-ci ilin 1 aprel tarixinədək ödənilməmiş məcburi dövlət sosial siğorta haqları üzrə borcların tam məbləğdə silinməsindən danışarken bildirib ki, ölkə prezidenti tərəfindən daxil olan təklif Milli Məclisə qəbul olundu və siğorta amnistiyasına gedildi. Amnistiyaya əsasən, 382 milyon manat borç faktiki olaraq silindi”.

V.Əhmədovun sözlərinə görə, ölkə başçısının bu humanist addımlarının davamı kimi problemləi kreditlərlə bağlı da qərar verilməlidir: “Çünki 2015-ci ilin devalvasiyalardan sonra əhali kommersiya banklarından dollarla götürdüyü kreditləri geri qaytarmaqdə çətinlik çəkir, əksəriyyət isə qaytara bilmir”.

Deputat deyib ki, hazırkı iqtisadi vəziyyət problemləi kreditlərin həll edilməsinə imkan verir: “Devalvasiyadan sonra yanmış iqtisadi gərginlik səngiib, aktivlik artıb, manatın məzənnəsi sabitləşib. Deməli, problemləi kreditlər məsələsinə baxmaq olar. Biz də ona görə həm parlementdə çıxışlar zamanı, həm də mətbuat vasitəsi məsələyə baxması üçün cənab prezidentdən xahiş etdik. Həmkarım Əli Məsimli ilə birlikdə hazırladığımız 14 səhifəlik təkliflər paketinə də hələlik baxılmayıb. Siğorta aminstiyasının davamı olaraq, dollarla götürülən kreditlərə baxılmalıdır. Ümid edirik bu məsələ də müsbət nəticələnəcək”.

V.Əhmədovun sözlərinə görə, bank sistemini sağlamlaşdırılmasının əsas yollarından biri də vaxtı keçmiş kreditlərin geri qaytarılmasıdır: “Bu məsələlər həll edilməlidir ki, banklar sıfirdan başlasın. Zərərlə işləyən, kapital çatışmazlığı, likvidlik problemləri olan banklar çoxdur. Bütün bunları nəzəre alaraq, məsələlərə baxılacaqna böyük ümidi bəsləyirik. Bu gün məhkəmələrdə baxılan işlərin çoxu problemləi kreditlərlə bağlıdır. Minlərlə yox, on minlərlə məhkəmə çəkisi var. İnsanlar krediti ödəyə bilmədiklərinə görə məhkəmələr cəlb olunur. Bizi özümüzə yüzlərlə belə müraciət daxil olur”.

Bu il fevralın 1-nə olan məlumatda görə, vaxtı keçmiş kreditlər bütçəsindən nə qədər

pul çıxacaq, dövlətin bu qədər pulu varmı? Aydın məsələdir ki, dövlət bütün borcları ödəyəsi deyil. Bu, heç doğru bir addım

Ancaq aydınndır ki, dövlət bunu bankdan tələb edə bilməz, yalnız tövsiyə edə bilər. Ancaq mən güman edirəm ki, cənab

dillərin mebleği 1 milyard 695,9 milyon manatdır. Bəs görəsən, problemləi kreditlər məsələsinin həlli mexanizmi necə olacaq? Söhbət borcların tam olaraq dövlət tərəfindən bağışlanmasından, yoxsa zərərin tərəflər arasında bölüşdürülməsindən gedir? Hazırkı dövrda dövlətin bunun üçün kifayət qədər imkanları var mı?

“Yeni Müsavat”a açıqlamasında bu sualları cavablandırıq iqtisadçı ekspert, hüquqşunas Əkrəm Həsənov deputatların təkliflərini müsbət qiymətləndirdi: “Bu, çox yaxşı təklifdir, vaxtında səsləndirilmiş bir fikirdir. Çünkü həm qarşidan gələn Novruz bayramı, həm Cümhuriyyətin 100 illiyi ərefəsindən belə bir addim atıla bilər. Eləcə də prezident seçkisi ərefəsidir və ölkə tarixində yeni bir mərhəla, yeni bir siyaset başlayır. O baxımdan problemləi kreditlərin bağışlanması yaxşı bir hadisə olardı. Bu həm əhali, həm sahibkarlar, həm də bank sistemi üçün müsbət rol oynaya bilərdi. Lakin burada əsas məsələ, söhbətin hənsi məbləğdən getdiyi, amnistiyasının kimlərə şamil ediləcəyi və mexanizmin necə olacağıdır.

Əgər dövlətin sosial siğorta borclarının bağışlanmasından söhbət gedirse, bu zaman həmin vəsait dövləte çatmayacaq. Ancaq vətəndaşların banklar qarşısındaki borclarından söhbət gedirse və dövlət onu bağışlayırsa, deməli, həmin vəsaitləri banklara özü verməlidir. Bu pul dövlətdən çıxmazıdır. O baxımdan ciddi hesablama aparılmalıdır ki, belə bir qərar veriləsə, dövlət bütçəsindən nə qədər

prezident belə bir tövsiye versə, heç bir bank buna qarşı çıxmaz, eməl edər”.

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, dövlət o halda vətəndaşın borcunun bir hissəsinə ödəyə bilər ki, borclu təklif olunan məzənnə ilə kreditini bağlamış olsun: “Sadəcə, bir nüans hesablanmalıdır ki, bu güzəstə hansı həddədək olan borclara

şamil edilməlidir? Bəziləri bu rəqəmin 10 min, bəziləri 20-30 min dollar olmasına təklif edir. Bununla bağlı dövlət qərar qəbul etməlidir ki, hansı həddədək borclara bu cür güzəstələr tətbiq etməyə gücü çatacaq. Bunu biz ekspertlər deyə bilmərik. Burada önməli bir məqam da var. Dövlət o halda borcu kompensasiya edə bilər ki, vətəndaş borcu tam bağlamış olsun. Məsələn, vətəndaş krediti 0,78 məzənnəsi ilə götürdü, indi təklif edirlər ki, gal həmin borcu 1,10 manatdan bu borcu bağla. O borcu hissə-hissə aylara bölürler, vətəndaş borcu tam ödədikdən sonra dövlət qalan 30 qəpik kompensasiya etməlidir.

Bu şərt çox vacibdir. Çünkü biz

bilirik ki, əhalidə xeyli kreditlər

var ki, onlar faktiki olaraq batıb.

Onların qaytarılması ümidi-

sızdır. Çünkü həmin vətəndaş-

lar hətta dolları 50 qəpikdən

de ödeməyə qadir deyillər. Be-

lə olan halda onların borcları

tam silinməlidir. Bunun üçün

prezident fərmanına da ehtiyac

yoxdur. Bugünkü qanun

da bunu deyir ki, ödəyə bilmə-

yən vətəndaşların borcu silin-

məlidir. Bundan daha çox

banklar udur. Onlar faktiki

ümidsiz olan kreditlərin bir

hissəsini faktiki olaraq qaytar-

mış olurlar. Halbuki o cür kred-

İdxal məhsullarının gömrük qiymətində artımın səbəbləri

Natiq Cəfərli: “Gömrük dəki şəffaflaşdırma prosesinin qiymət artımına təsirlərini azaltmaq üçün addımlar atılmalı idi”

Bu ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycana idxl olunan əksər yeyinti məhsullarının gömrük qiyməti öten ilin eyni dövrü ilə müqayisədə çox olub. Bu barədə Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarında qeyd olunub.

Bələ ki, 2 ay ərzində ölkəyə getirilən etin hər tonu 1 500 ABŞ dollara (hər kilogramı 1,5 dollara və yaxud 2,55 manata) rəsmiləşdirilib ki, bu da öten ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 11% çoxdur. Südün gömrük qiymətində 1,6%, kərə yağının və süddən hazırlanmış digər yağların gömrük qiymətində 64,4%, meyvə-tərəvəzin gömrük qiymətində 19,6%, çayın gömrük qiymətində 4%, bitki və heyvan mənşəli piy və yağların gömrük qiymətində isə 5,1% artım olub. Əvvəzdən Komitə Azərbaycana idxl olunan buğdanın hər tonunu illik müqayisədə 6,4%, şəkərin hər tonunu isə 1,5% aşağı qiymətə rəsmiləşdirib.

Bəs, bu bahalaşma hansı iqtisadi amillərlə bağlıdır? Söhbət dünya bazarındakı bahalaşmadan, yoxsa ölkənin gömrük sistemindəki dəyişikliklərin təsirindən gedir?

“Yeni Müsavat”ın sualını cavablandırıq iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli qeyd etdi ki, beynəlxalq bazarlarda mövsümi xarakterli bahalaşma ola bilər, lakin bu qeyd olunan həddə hiss olunmur: “Təkcə bu səbəbdən belə keskin fərqlənəcək olmayı mümkün deyil. Azərbaycan iqtisadiyyatı kifayət qədər təzadlıdır. Gömrükde rəsmiləşdirmə artdıqca qiymətlər də artır. Əvvəller getirilən məhsulun bir hissəsi rəsmiləşdirildi, bir hissəsi isə qeyri-rəsmi şəkildə ölkəyə daxil olurdu. İş adamları ilə gömrük orqanları arasında anlaşılma baş verirdi. Bu da qiymətlər müsbət təsir edirdi. Əgər iş adamlarına rüştət vermək daha elverişli olmasaydı, ele qanuni şəkildə ölkəyə mal getirərdilər. Deməli burada qarşılıqlı maraq olub. İndi gömrük prosesi tamamilə rəsmiləşdikdən sonra, bu qarşılıqlı maraq getdikcə azalıb. Bu da öz-özünlüyündə pozitiv bir addımdır”.

Iqtisadçı hesab edir ki, gömrükdeki şəffaflaşdırma prosesinin qiymət artımına təsirlərini azaltmaq üçün müəyyən addımlar atılmalı idi: “Ölkədə istehsal olunmayan və ya istehsalı az olan məhsulların gömrük rüsumları aşağı çəkilməli idi ki, qiymətlərə ciddi təsir göstərməsin. Çox təessüf ki, Azərbaycanda gömrük siyaseti gömrük rüsumu uyğun aparılmır. Dünyanın hər yerində gömrük orqanları daxili bazarın qorunması üçün yaradılmış və daxili istehsalçıları dəstək üçün fəaliyyət göstərən bir orqandır. Azərbaycanda isə daxildə istehsal olunmayan məhsullara belə çox böyük gömrük rüsumları tətbiq olunur. Bu da son neticədə istehlakçının cibindən çıxır. Ölkədə elə məhsul növləri var ki, daxili istehsal ümumiyyətlə yoxdur və ya çox cüzi həcmidədir. Buna baxmayaq, gömrük rüsumları yüksək olduğu üçün bazar qiymətlərinə ciddi təsir göstərir. Bu baxımdan qiymət artımının sürətlənməsinin şahidi olur”.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA,**
“Yeni Müsavat”

Yeni Mişka müsibəti

Samir SARI

Britaniya dövləti öz əzəli və əbədi müttəfiqlərinə müraciət edib ki, gəlin Rusiyada keçiriləcək futbol mundialını boykot edək. Bildiyiniz kimi, Britaniyanın “əzəli və əbədi müttəfiqləri” çoxdur, ingilislər də eə bəzim kimi “bir millət-bəs-altı dövlət”dirler, üstəlik, öz aralarında heç vaxt qırğına çıxmırlar.

O ruslardır, 1941-45-də ukraynalılarla can bir qəlbədə qardaş idi, meşələrde faşistlərə qarşı birge vuruşurdular, amma indi bir-birinə qarşı döyüşürələr. Ingiltərə isə yüz il bundan əvvəl də ABŞ-ıla, Avstraliya ilə, Kanadaya, Yeni Zelandiya ve başqaları ile müttəfiq idi, indi də elədir.

Hazırda həmin bu ingilisler müttəfiqlərinə xitabən belə bir, türkün sözü, ricada bulunublar, deyirlər, davay, gedib Rusiyada futbol oynamayaq, Putin pərt olsun.

Bu ricanın yekə bir səbəbi var. O da odur ki, rus keşfiyyatçıları yene dinc durmayıblar, varib gedib Londonda da-ha bir SSRİ satqını qızılıyla birlək zəherləyiblər.

Bu isə dönyanın ən yaxşı xarici keşfiyyat şəbəkələrindən birine malik olan ingilislərin xətrinə dəyiş. İndi onlar öz-özlərinə və bütün dünyaya deyirlər ki, Kreml ağ eləyir, artıq neçənci dəfədir ki, ruslar ölkəmizdə siğınacaq tapmış adəmi zəherləyirlər.

Baxmayın, dönyanın hər yerində eynidir: evə gələn qonağı öldürmek, öldürməye çalışmaq ev yiyesine sataşmaqdır, üzüne söymekdir. Özüne hörmət edən dövlət belə hərəkətləri ali sarayının arxa fasadına, yeni peyserinə vere bilməz, deməz ki, eybi yox, qoy ruslar bizim qonaqları öldürsünlər, biz də gedib onların qonaqlarını öldürərik.

Durum beledir. İndi bilinmir ki, Britaniyanın əzəli və əbədi müttəfiqləri, eləcə də NATO-daki tərəfdəşləri Rusiyadakı futbol mundialını boykot etmek çağırışına qoşulaqlar, ya yox.

Öz yanımdan aydırıım ki, belə bir ehtimal böyükdür. Orta tarix var, presedent var.

38 il öncəydi, o zaman biz yeniyetməydik, amma yaxşı xatırlayıram, ABŞ başda olmaqla NATO üzvü olan qüdrətli kapitalist ölkələrinin çoxu Rusiyada keçirilən olimpiadanı boykot etdilər.

1980-ci idı, indiki Rusyanın sələfi, SSRİ adlı qırmızı rus imperiyası yene dinc durmamışdı, ayağının patavası, əlinin şallağıyla Öfqanistana soxulmuş, prezidenti devirib öldürmiş, ölkəni işgal etmişdi. NATO bu işə bərk “nervi-lənmişdi”. Sosialist ölkələrin yaratdığı Varşava müqaviləsi hərbi bloku ilə NATO qarşı-qarşıya durmuşdu. Ancaq tərəflərin illərində atom bombaları olduğundan açıq savaşa girmirdilər, eləcə Qərb Öfqanistanda partizan mühəribəsinə dəstək verirdi, bir də gücü sanksiyalara, boykotlara çatırdı.

Bax, həmin vədələrdə SSRİ-də keçirilməsi nəzərdə tutulan olimpiada Qərb dünyası tərəfindən boykot edildi. Sırasında ABŞ, Kanada, Türkiye, Yaponiya, Cənubi Koreya, Çin, AFR, Malayziya olmaqla 65 ölkə olimpiadanı boykot etdi. İştirak edən ölkələrdən bir çoxu isə öz milli bayraqlarıyla yox, BOK-un bayraqları altında açılış mərasimini qatıldılar. Onlardan biri de Britaniya idi. O, nəyə görə boykota qoşulmadı.

Cəmi 80 ölkənin iştirak etdiyi (o vaxtlar dünyada 150 ölkə vardı, indi 200-dən çoxdur) 1980-ci il olimpiadasına ələ dövlətlər qatılmamışdı ki, qızıl medalları həmisi kürübəyə aparırdılar. Bu dəfə medalların çoxu Rusyanın özüne qaldı: 80 qızıl, 69 gümüş, 56 bürünc.

Amma o haqq-hesabın pərtliyə həle də davam edir.

Biz yeniyetmə idik, böyük dövlətlərin olimpiadanı boykot etməsi vecimizə də deyildi, eləcə ana vətənimizin idmançılarının dalbadal medal qazanması xoşumuza gelirdi. Həq dəma, həmin vaxt ölkə böyüklerinin ürəyində qara qanlar axırmış.

Budur, 40 ilin başında (daha dəqiqi, 38) yenidən dünya miqyaslı idman yarışına sahiblik edən Rusiya boykot təhdidi qarışındadır.

Adama deyərlər, bir halda ki, əlinizdə xeyir işiniz var, bir az yavaş olun, Krima, Donetske, Suriyaya girməyin, satqınlarla haqq-hesab çürütməyi bir-iki il texirə salın, toyunuzu yola verin, sonra ağa durur, Ağacan durur, nə Skripal bir yerə qaçır, nə də dioksinin, sianidin təsiri ölü.

Əgər Moskva bu dəfə də boykotla üzleşsə, 1980-ci il olimpiadasının sonunda havaya buraxılmış və bütün sovet xalqını ağlatmış Mişkanın müsibəti yalan olacaq.

Qarsından Azərbaycan üçün çox önəmli olan tarixi hadisələrin ildönümləri gəlir. Bunlardan mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin, iyünün 26-da isə ordumuzun yaranmasının yüz illiyini xüsusi qeyd etmək olar.

Azərbaycan ordusu güclənilib, müasir silahlar alınıb. Bu il isə, xüsusi önem kəsb edir. Çünkü bu il bir çox hadisələrin yüz illiyini qeyd edəcəyik. Çok təessüf ki, mart soyqırımından da yüz il ötür, bu da ermənilərin bize qarşı xəyanəti idi. Cümhuriyyətin və ordunun yaran-

hələ baş verməyib, torpaqlarıımız işğal altındadır. Doğrudur, yüksəkliliklər alıq, bir kənddə insanların məskunlaşmasına nail olduq. Amma bunlar isteklərimizin tamamı deyil. Ona görə, düşünürəm ki, bu cür paradla biz dünyaya mesaj verə bilərik ki, danışıqlar

İctimai Birliyinin sədri Emin Həsənli belə bir paradın ola biləcəyinin mümkünüyündən söz açdı: “Öncəliklə onu qeyd edim ki, proseslərlə yaxından maraqlananlar bütün parametrlərə görə Azərbaycanın Ermənistandan on dəfələrlə güclü olduğunu bilirlər. Aprel

Cümhuriyyət ilində Azərbaycanda hərbi parad keçirilə bilər - İki rəy

“Bununla dünyaya mesaj verə bilərik ki, danışıqlar nəticə vermirse, hər an hərbi gücdən istifadə etməyə hazırlıq...”

Hər iki mühüm ildönümüzə ərefəsində Azərbaycanın hərbi parad keçirə biləcəyi yönündə fikirlər meydana çıxıb. Məlumdur ki, ölkəmiz son illərdə ordusunun gücünü daha da artırıb, Türkiye, İsrail və Rusiya kimi ölkələrdən müasir silahlar alıb, hərbi qüdrətini xeyli artırıb. Bütün bunların fonunda təcavüzkar Ermənistana və onun müttəfiqlərinə göz dağı vermek, hərbi gücümüzü nümayiş etdirmək üçün Azərbaycanın hərbi parad keçirməsinin vacibliyi qeyd olunur. Belə bir paradin təşkil olunacağı ehtimalı da yüksək dəyərləndirilir. Arqument kimi isə, ordumuzun yaranmasının 90 və 95 illərində hərbi paradın keçirilməsi göstərilir.

Qərb Universitetinin Tətbiqi Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu hərbi paradin keçirilməsinin Azərbaycan üçün çox vacib sayır. O bildirdi ki, indiyə qədər bir neçə dəfə ölkəmizdə hərbi parad keçirilib: “Müstəqilliyimizin ilk illərində Əbülfəz Elçibey və sonrakı dövrlərdə bir neçə dəfə hərbi parad keçirilib. Paradların mütəmadi keçirilməsi doğru yanaşmadır. Bunun bir neçə məqsədi var. Bu, həm Azərbaycan xalqına, həm dünyaya, həm də düşmənlərimizə mesajdır ki,

nəticə vermirse, biz hər zaman hərbi gücdən istifadə etməyə hazırlıq. Biz bu qədər modern silahları ona görə almamışq ki, onlar anbarlarda paslansın. Bu paradla göstərməliyik ki, əgər torpaqlarımız azad olunmasa, meydanda yüksən bu hərbiçilərimizdən, hərbi texnikamızdan torpaqlarımızın azad edilməsi üçün istifadə olunacaq”.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Təxris Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirmə

döyüsləri hər şeyi sübut edib. Ermənistanda bu döyüslər dən sonra hərbi idarəetmədə böhran yaşandı. Bölgədə hər an vəziyyət qarşı bilər. Haqq və ədəlet bizim tərəfindədir, beynəlxalq hüququn bize verdiyi haqlar var. Bu il həm də tarixi torpaqlarımız olan İrəvan və digər ərazilərimizin elə keçirilməsinin yüz illiyidir. Aprel döyüsləri göstərdi ki, burada hərbi üstünlüyüm tam yetərlidir, beynəlxalq şərtlər də önemlidir. Bu şərtlər bir gün mütləq ölkəmiz xeyrinə olacaq. 2016-ci il Martin sonlarında kimsə gözlemirdi ki, aprelin əvvəllərində belə bir əməliyyat olacaq. İndi də kimsə bilmir ki, 3-5 gün sonra

nələr olacaq. Budəfəki zərbəmiz ağır olacaq və torpaqlarımız bu dəfə azad olunacaq. Ola bilsin ki, bu il Cümhuriyyətimiz və ordumuzun yaranmasının yüz illiyi ilə bağlı hərbi parad olsun. Ona görə ola bilin deyirəm ki, ordumuzun yaranmasının 90 və 95 illiyində belə bir parad keçirilib. Bütün hallarda Cümhuriyyətimiz və ordumuzun yüz illiyi böyük təntənə ilə qeyd olunacaq. Bunun üçün silahlı qüvvələrdə bir sıra mühüm tədbirlər hazırlanıb, həyata keçirilecək”.

□ **Cavanşir ABBASLİ,**
“Yeni Müsavat”

Qurultayımızın gurultusu

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

“Çox vaxt unudulur həyatda hamı,
Söz də yaddan çıxır bəzən çox asan,
Əgər sevirsənsə, sev ürəyində,
Dildə desən məni tez unudarsan...”

(Elizabet Berret Brauning)

Yeddi müqəddəs rəqəmdir, o üzdən jurnalistlərin yeddinci qurultayında Mətbuat Şurasının sədrini Əflatun müəllimi yenidən sədr seçmişlər. Əflatun müəllim idarə yaranandan - miladdan önce 177-ci ildən bəri onun sədridir. Bu da bir daha 7 rəqəmindəki hikməti göstərir. Ancaq bizim yazar-mazar tayfasında azacıq qanacaq-qabiliyyət olsa Əflatun müəllimi ömr-lük sədr elan edərdik, qurtarıb gedərdi. Yoxsa nədir bu iş-gəncə, bu mələl, bu zəlalət? İblisəmi uymuş bəşəriyyət? (Bu misramı son dövrlər artıq ikinci dəfədir uğurlayıram. Hələ 5 dəfə qalır. Ondan sonra inşallah, müqəddəs olduğluq olacaqdır).

Yaxın ətrafımıza baxanda hər yerdə belə ömürlük vəzifələr görmək olur. Şeyxdir, yazıçıların müdiridir, JEK rəislidir... Burda dayanıram, çox yuxarı getsəm mənim əbədi köşə yazarlığımı qısa müddətdə son qoyular.

Beynəlxalq aləmdə də ömürlük vəzifələr bizdən sonra dəbə minməkdədir. Almaniyada Angela xanımı işdən çıxartmaq imkansız hala gelmişdir. Çində partiyanın şefi Si müəllim ömürlük sədr oldu. Amerikada Tramp bunu alqışladı. Putini özünüz görürsünüz və sairə. Bu baxımdan, niyə jurnalistlərin də müdürü ömürlük olmasın? Biz axı kimdən əsəriyik? Doğrusu, burada belə də “əskikik” yazmalydım. Düzgün İnşa Nazirliyi (DİN) orfoqrafiya lügətini tez qayırsa isimizi bilardik, hərə ağızına qeləni yazmazdı.

Qaydaq qurultaya. Men tədbirin işini AzTV və İTV-dən canlı yayımıla əvvəldən axıracan izlədim. Çox məmənun qaldım. Çünkü qurultayda jurnalistlərimiz bölgədə və dünyada, kosmosda və qalaktikada, neytronların mərkəzində və adron kollayderində, Marian çökəkliyində və Comolunqma zırvəsində baş verən bütün proseslərə ictimai-siyasi, hüquqi-beynəlxalq qiymət verdilər. Örnək üçün, "Korrupsiya və qanun" həftəlik analitik qəzetinin baş redaktoru Gülbala müəllim çıxışında qeyd etdi ki, bəzi qəssablar at etini dana eti adıyla satmağa cəhd edirlər, bu isə mənəvi dəyərlərimizə ziddir. "Ağsaqqalın ağ saqqalı" ictimai-sosial məcməsi-nin məsul katibi, daimi qurultay nümayəndəsi Qurbanqulu müəllim Ermənistanda seçkilərde qanun pozuntularına diq-qəti yönəltdi, haqlı olaraq Bruney sultəni Həsən əl Bolkiahı bədxərclikdə, tualetinə qızıl aftafə qoymaqda suçladı.

Bundan başqa jurnalistlərin qurultayında Madonnanın son klipi, Babil çarı 2-ci Nəbüxudanasır müəllimin Midiyadövlətinə mənfi münasibəti, baş nazir Artur müəllimin təzəxidməti avtomobilinin qapısının moykada cızılması, 8-ci mikrorayon bazarında bayram qozunun kilosunun 8 manat qalxması, mart çıxanda həqiqətən dərəd çıxacaqmı, qabağından qara pişik keçəndə arxadan gələn adamin üzünü tüpürmək aile xoşbəxtliyini, sürücülük pravasına cərimə balını, kənd Binəqədidi qazın təzyiqini artırırı və sairə bu kimin həyatı əhəmiyyətli məsələlər araşdırılmış, müzakirə edilmiş, səsə qoyulmuş, qəbul edilmişdir.

Hörmetli oxucular yuxarıda yazdıığım reportaj esasında yanlış nəticələr çıxara bilər, düşünər ki, jurnalistlərin qurultayında jurnalistikadan başqa hər şey müzakirə edilmişdir. Qətiyyən belə deyildir. Kim o cür nəticə çıxarıbsa həmin nəticəni müəllif təhvil versin - hər boş nəticəyə bir pulsuz köşə hədiyyə edilir. Orada söz azadlığı, jurnalistikyanın hazırlı yerli və beynəlxalq durumu da qızığın müzakirə edilmişdir. Hətta müzakirələrin bir yerində Əflatun müəllim bildirmişdir ki, biz hebsdə olan jurnalistlərin əfvə salınıb azadlığa buraxılması üçün dövlət başçısına müraciət etməliyik. Görün nə qədər humanist insandır. Heç kimi yaddan çıxartmır. ("Heç zad unudulmur, heç kim yaddan çıxmır!" - bu şüarı mühabibə vaxtı Staline Əflatun müəllim yazış veribdir).

Baxmayaraq bizde həbsdə heç bir jurnalist yoxdur, söz azadlığı ən yüksək səviyyədə qorunur, ancaq hər ehtimal müraciət edir. Bəlkə də Boliviya və İndoneziyada, Surinam və Ekvadorda həbsdə olan yazarların azadlığını nəzərdə tutmuşdur.

İndi söz alaqadar təşkilatlarındır

“Azərbaycan daha danışçılarından nəticə gözləmir...”

Bu gün - martin 12-de müdafia naziri Zakir Həsənovun rəhberliyi altında müxtəlif qoşun növləri, birlilik və birləşmələrin istirakı ilə genişmişiyashi təlimlər başlayır. 5 günlük təlimlərə 25 min nəfərlik şəxsi heyət, 250-dək tank və digər zirehli texnika, 1000-dək müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, reaktiv yayım atəş sistemi və minəatan, 50-dək müxtəlif təyinatlı ordu və cəbhə aviasiyası cəlb olunacaq.

Təlimlərde qoşunlar şərti
düşmənin hücumunun qarşısının alınması, eks-zərbe endirməklə müdafiənin əlverişli hədlər üzrə bərpa olunması və gənişməqası, eks-hükum əməliyyatının keçirilməsi tapşırıqların yerinə yetirəcək. Mürəkkəb dağlıq relyef və radioelektron mübarizə şəraitində keçiriləcək təlimlərdə birləşmə və hərbi hissələrin qarşılıqlı fəaliyyəti, qoşunların və atəş vasitələrinin idarə olunması, eləcə də şərti düşmənin müxtəlif fəaliyyətlərinə qarşı taktiki epizodlar icra ediləcək. Təlimlərde silahlanmaya yeni qəbul edilmiş müasir silah sistemləri və vasitələrinin sınağı da həyata keçiriləcək.

"Genişmiqyaslı eks-hücum əməliyyatları". Qeyd edək ki, hərbi təlimlərlə bağlı bu kimi ifadələr ilk dəfədir işlədirilir və açıq-əşkar işgalçı ölkəyə mesajdır. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bununla bağlı erməni nəşri Lragir.am saytında getmiş məqalə diqqət çəkir.

Nəşr yazıb: "Azerbaycan əvvəller de hərbi təlimlər keçirib. Lakin indiyədək gətirilən əsaslındırmalar, ifadələr standart xarakter daşıyb. Deyək ki, keçən ilin noyabrında hərbi təlimlər "hücum əməliyyatları zamanı birləşmələrin hərtərəfi təchizatı və idarə olunmasında qarşılıqlı üzəlşman yoxlamaq" üçün keçirilmişdi. 2017-ci ilin aprelində isə "döyüş əsərafinə yaxın əsərafinə ordunun hazırlığını, qüvvələrin və vasitələrin idarə edilməsinin təşkilinin və qarşılaelaqəlarının yoxlanılması" məqsədi ile keçirilmişdi. Görəsən, Azerbaycan indi hansı əks-hücum hazırlaşır? Azerbaycanın əks-hücum təlimləri o anlama gelirmi ki, Bakı daha danışçıqlardan özü üçün müsbət heç nə gözlemir və "B planı"na hazırlaşır?"

Beləcə, düşmən tərəfdən Azərbaycanın bu gün başlaya-
caq təlimlərindən dolayı məxsus
bir təlaş var. Bu da əsassız deyil.
Birinci ona görə ki, 2016-cı ildək
4 günlük aprel müharibəsinin
ikinci ildönümüne sayılı günlər
qalır. 2-5 aprel tarixi isə Ermənis-
tan üçün artıq qara bir təqvimdir.
Həmin vaxt blitz-hərbi uğura im-
za atan Azərbaycan Ordusu
atəşkəs dövründə işgalçi ordu-
nun özü haqda "məğlubedilməz-
lik mifi"ni darmadağın edərək,
düşmənə ağırli bir qulaqburmış
verib, onu ciddi canlı və maddi it-
kiyə məruz qoyub, öz hərbi üs-
tülkünyünü əyani şəkildə nümayiş
etdirib.

Erməni tərəfdəki təlaşın ikin-ci səbəbi odur ki, 2016-ci ilin aprel müharibəsindən önce da Azərbaycan Silahlı Qüvvələri genişmiqyaslı hərbi təlimlər keçirmişdi. Ümumiyyətlə, bir çox erməni və rusiyalı hərbi ekspertlər emindirlər ki, belə qə-

musavat.com
Toğrul İsmayıllı

Balkanın kritik eks-hücum hazırlığı - "B planı" işe düşür

Azərbaycan Ordusu bu gün genişmiqyaslı təlimlərə başlayır - əsas hədəf bəlli...; **türkiyəli analistik**: "Kreml seçimini eləməlidir"; **rusiyalı politoloq**: "ABS-in Qarabağla bağlı özəl planı var..."

nişmqiyaslı təlimlər adı altında Azərbaycan həm də münaqışə zonasına böyük miqdarda hərbi qüvvə yerləşdirmək niyyəti güdür. Yəni hərbi təlimin davamı-
beynəlxalq birlik Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü müdafiə etmək hüququnu tanıyor ve ya-
xın zamanda Baki, şübhəsiz ki,
bu yönədə addımlar atacaq.

nin real hərbi əməliyyatlar olmasına istisna olunmur. Qısaçı, əsas hədəf - müharibə hazırlıqlarıdır.

Azərbaycanın buna haqqı var. 24 ildir davam edən işğal, nəticə verməyən sülh danışqları, BMT TŞ-nin Qarabağa dair 4 məlum qətnaməsinin kağız üzərində qalması, digər mötəbər beynəlxalq və regional təşkilatların işgalla bağlı qəbul elədiyi və Azərbaycanı dəstəkləyən sənədləri bize istənilən an, istənilən üssülla ərazilərimizi işğalçı-terrorçu ünsürlərdən təmizləmək hüquq verir. Bu, antiterror amaliyyatı da ola bilər.

"Bu zaman Kreml Ermənistanla Azərbaycan ve Türkiye arasında seçim eləməlidir. Moskva buna getməli olacaq, o, öz mövqeyini dəqiqləşdirməlidir. Moskvanın Qarabağ məsələsinə yanaşması isə Qafqazdakı bütün "dondurulmuş" münaqışların həlli yolunu açacaq. Kremlin Azərbaycanla Ermənistən arasında müharibəyə reaksiyası düşünülmüş və ölçülü-bিচি gestrateji addım olacaq. Və bundan sonra gündəliyə Ermənistandakı Rusiya bazalarının personalının təhlükəsizliyi gələcək. Bu mürakkəb iş olacaq. Ancak tərəfdən status-kvonun saxlanılmasına da ümidi yoxdur. ABŞ ATƏT-in Minsk Qrupunda gedikcə aktivləşir. Bu öz-özlüyündə belə simvolik faktdır. Başqa yandan, Şefer Azərbaycan mətbuatına müsahibəsində çətin qərarların qəbulundan danışır, amma bunun nə olduğunu demir. Bu, kifayət qədər maraqlı məqamdır. Güman ki, ABŞ tərəflərdən hansısa birinə qeyri-resmi formada təklif iżli sürür. Aydır ki, Vaşinqton dondurulmuş prosesi yerindən tərpətmək istəyir".

Onu da qeyd edək ki, son ****
qa bütün Minsk Qrupu ölkələrinə
sərfəlidir".

bu il genişmiqyaslı hərbi toqquşmanın real olduğu haqda xəbərdarlıq ediblər. "Rus NATO-su" kimi tanınan KTMT Birləşmiş Qərargahının rəisi, general Anatoli Sidorov isə ötən həftəsonu bəyan elədi ki, mühəribə Azərbaycan sərhədlərində olarsa, Rusiya ona qarismayacaq.

olaraq ABŞ Milli Kəşfiyyat İdarəsinin direktoru Daniel Kouts Qarabağda mühəribə xəbərdarlığı ilə çıxış edib. Yeri gelmişkən, bəzə iiddialara görə, ABŞ-ın Dağılıq Qarabağ ixtilafi ilə bağlı öz həll planı var. Məsələn, rusiyalı tanınmış politoloq Qriqori Trofimçuk bu qənaətdədir (Axar.az).

Əlavə edək ki, qarşıdan hərbi əməliyyatlar üçün əlverişli saýılan yaz-yay mövsümü gəlir. Ona kimi isə Rusiya (18 mart), Azərbaycan (11 aprel) və Ermənistən (9 aprel) seçki zolağından tamamilə çıxacaq, sülhün və ya xud mühabibənin önünde seçki

"Yeni Müsavat"ın analitik xidməti
Rusiya ulla qarışmayaçaq.
"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, rus generalın bəyannatını Vesti.az nəşrinə şərh eden türkizli analitik, "Ankara-Moskva" Analistik Mərkəzinin aparıcı eksperti Engin Özer deyib ki, "Jamanak" erməni qəzetiñə müsahibəsində ekspert deyib: "Lakin ABŞ hələlik elindəki kartların heç birini açmaq istemir. Amerikanın ATƏT-in Minsk Qrupundakı həmsədri Endryu Şanlı da qəzetiñə (Mərakez). engəli (bəhanesi) götürülecek. Herb, yoxsa sülh seçimi isə en əvvəl İravanın üzərindədir. Zaman onun xeyrinə işləmər... □ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

"Hacı Qalib Salahzadə Milli Məclisin deputati ol-düru dövrə mənim vətəndaş olaraq mülkümüz zəbt etməklə səbut etdi ki, Azərbaycan Konstitusiyasını saymir. Konstitusiya ilə təsbit olunan mülkiyyət hüquqlarımızı ayaqları altına atıb tapdayır. Hazırda Qalib Salahzadə deputat deyil. Amma qanunsuz əməllərini davam etdirməkdədir. 7 ildir ki, polis-də, prokurorluqdə, məhkəmələrdəyik. İstəyirik ki, ölkə rəhbərliyi bu məsələyə əncam çəksin, bizim mülkiyyət hüququmuz bərpa olunsun". "Yeni Müsavat"ın redaksiyasına gələn Seymur Quliyev belə deyir.

"Qalib Salahzadənin polisə saxta sənəd təqdim etdiyi rəsmən təsdiqləndi"

Onun sözlərinə görə, 2004-cü ildə Sabunçu rayonu, Bilğə qəsəbəsi, A.Salahzadə küçəsi döngə 21, ev 2 ünvanindəki 25 sot torpaq sahəsində yerləşən mülkü notarial qaydada alqı-satçı müqaviləsi ilə alıb: "Mülkiyyətimizdə olan torpaq sahəsi 1997-ci ilə qədər "Zəfəran" sovxozenin ərazisi olub. Həmin ildə Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Bilğə qəsəbəsi üzrə nümayəndəsinin sərəncamı ilə torpaq sahəsi ekinə yararsız sahə kimi Minəvvər Qəni qızı Əliyevaya fərdi yaşayış evi tikdirmək üçün satılıb. 2000-ci ildə isə alqı-satçı müqaviləsi ilə ev Nazim Sultan oğlu Babazadəyə satılıb. 2004-cü ildə Nazim Babazadə həmin torpağı alqı-satçı müqaviləsi ilə mənə satdı. Bundan sonra qardaşlımla bərabər həmin torpaq sahəsində 2 və 3 mərtəbəli 2 ev tikdirdik. Meyvə ağacları əkdir, su quyusuna əl gəzdirdik, hovuz inşa etdirdik. İl əlinə vaxtını orda yaşayırdıq. 2011-ci ildə axırlarında 14-cü polis bölməsindən zəng geldi ki, guya mən Bilğə Bələdiyyəsinin Rəhile Salahzadəyə satdığı torpağı zəbt etmişəm. Dedilər ki, polisə bələdiyyədən torpağın zəbt edilməsi ilə bağlı sənədlər də təqdim olunub. Xaricdə olduğum üçün bu işi araşdırmağı vəkilimə həvalə etdim. Məlum oldu ki, bu işlərin arxasında o dövrə Milli Məclisin deputati olan Qalib Salahzadə dayanır. Rəhile Salahzadədə Qalib Salahzadənin qardaşının həyat yoldaşdır. Qadının adından polisə saxta bələdiyyə sənədi və qəbz təqdim eden də elə Qalib Salahzadə idi. Həmin saxta sənədlərdə yazıldır ki, guya mənim mülkiyyətimdə olan torpaq bələdiyyənin olub və 2003-cü ildə köhne manatla 37 milyonu Rəhile Salahzadəyə satılıb. Məsələni vəkilim arasında təsdiqləndi. Dövlət qurumlarına sorğu verdi. Ədliyyə Nazirliyi Bələdiyyələr İş Mərkəzinin rəisi Mehdi Səlimzadə sorğuya cavab verdi ki, mülkiyyətimdəki torpaq bələdiyyə torpağı deyil və polisə təqdim edilen alqı-satçı qeydə alınmayıb. Yeni Qalib Salahzadənin polisə rəsmi sənəd kimi təqdim etdiyi müqavilənin saxta olduğunu ortaya çıxdı. Həmin sənədlərin içincə 2003-cü ilə aid qəbz də vardi. Vəkil həmin qəbzələ bağlı da araşdırma apardı. Qəbzin çap edildiyi metbədən vəkilimin verdiyi sorğuya cavab geldi ki, həmin qəbz 2005-ci ildə Bilğə Bələdiyyəsi tərəfindən sifariş olunub. Yeni Qalib Salahzadənin polisə sax-

adına verilmiş çıxarıla eəl keçirmək istədi. Bu dəfə də məhkəmələr ədalətli qərar çıxardılar. Ən maraqlısı odur ki, Hacıbala Abutalibov həmin qanunsuz çıxarışın ləğvi ilə bağlı iddiəmiz məhkəmələrdə olduğu dövrə qarşı tərəfi müdafiə edirdi. Ali Məhkəməyə qədər Hacıbala Abutalibov Haci Qalibin gəlinini müdafiə etdi. Görəsən bunların marağı nedir? Qalib Salahzadə öz qara əməllərinə bu dövlət orqanlarına necə cəlb eləyib? 2017-ci ildə qanunsuz sərəncamların ləğvi ilə bağlı uzun süren məhkəmələrdən sonra 2016-ci ildə mülkiyyətimə çıxış aldı. Lakin məhkəmə qərarlarının mövcudluğuna baxmayaraq, yene də Qalib Salahzadə öz qohumluq

Seyxin qudası vətəndasın 3 mərtəbəli evini dağıdıb

Hacı Qalib Seymour Quliyevi daşa basıb; əmlakını Allahşükür Paşazadənin qızının adına keçirib...

ta sənəd təqdim etdiyi rəsmən təsdiqləndi. 2005-ci ildə çap edilən qəbzdən Bilğə Bələdiyyəsi 2003-cü ildə necə istifadə edə bilərdi?"

"İnşaat Servisez" dən dedilər ki, bizi haram mal lazım deyil, amma..."

Seymur Quliyev deyir ki, Qalib Salahzadənin saxtakarlığını ortaya qoyduqdan sonra o, sakitləşməyib: "Bundan sonra Bakı Şəhəri icra Hakimiyyətinin məhkəmə qaydasında qanunsuz olması təsdiqlənən sərəncamından sonra mülkiyyətində olan 2 mərtəbəli və 3 mərtəbəli evləri söküdüb, eşyaları oğurlayıb: "Bu həmin vaxt baş verdi ki, məhkəmə gedirdi. Məhkəmə qərar da vermişdi ki, söküntü işləri dayansın. 2012-ci ildə aprel ayı idi. Evimə gələndə gördüm ki, qonşumun həyatında söküntü işləri gedir və qonşu ilə bizim aramızda daş hasar tikilir. Qonşum xaricdə yaşayır, qonşumla aramızda heç vaxt daş hasar olmayıb, taxtadan balaca çəper var idi. Bütün bu tikinti işləri rəhberlik edən Hacı Qalib Salahzadə idi. Ona dedim ki, sonin ne ixtiyarın var burda bu işləri görürsən, dedi ki, bura mənimdi. Mən onunla mübahisə etdim. Dedi ki, nə oldu, tutmuşdular da məni, neyənilər mənə? Sonra məlum oldu ki, qonşumun xaricdə yaşamağından istifadə edərək, Qalib Salahzadə onun tor-

pağının saxta sənədlərlə öz rəhmətə getmiş nənəsinin adına yazdırıb. Bu söhbətdən sonra mən xaricə getdim. Mən zəng edib dedilər ki, Qalib Salahzadə hasarımı və 3 mərtəbəli evimin damını sökməyə başlayıb. Vəkilim məsələ ilə bağlı Sabunçu Rayon Məhkəməsinə müraciət etdi. Məhkəmə araşdırması zamanı müyyən oldu ki, bu torpaq sahəsi heç vaxt Bilğə Bələdiyyəsinin ərazisi olmayıb və Rəhile Salahzadəyə satmaq hüququna malik olmayıb. 27.04.2012-ci məhkəmə söküntü işlərinin dayanmasına və qatılarım açılmışına qərradardı.

"Dedi ki, nə oldu, tutmuşdular da məni, neyənilər ey mənə?" Seymur Quliyev deyir ki, Bakı Şəhəri icra Hakimiyyətinin məhkəmə qaydasında qanunsuz olması təsdiqlənən sərəncamından sonra mülkiyyətində olan 2 mərtəbəli və 3 mərtəbəli evləri söküdüb, eşyaları oğurlayıb: "Bu həmin vaxt baş verdi ki, məhkəmə gedirdi. Məhkəmə qərar da vermişdi ki, söküntü işləri dayansın. 2012-ci ildə aprel ayı idi. Evimə gələndə gördüm ki, qonşumun həyatında söküntü işləri gedir və qonşu ilə bizim aramızda daş hasar tikilir. Qonşum xaricdə yaşayır, qonşumla aramızda heç vaxt daş hasar olmayıb, taxtadan balaca çəper var idi. Bütün bu tikinti işləri rəhberlik edən Hacı Qalib Salahzadə idi. Ona dedim ki, sonin ne ixtiyarın var burda bu işləri görürsən, dedi ki, bura mənimdi. Mən onunla mübahisə etdim. Dedi ki, nə oldu, tutmuşdular da məni, neyənilər mənə? Sonra məlum oldu ki, qonşumun xaricdə yaşamağından istifadə edərək, Qalib Salahzadə onun tor-

imkanlarından və bir sıra hörəmtli şəxslərin adından istifadə edərək mənim hüquqlarımı pozmaqda davam edir. Qalib Salahzadə əmlakını zəbt edib. O, mənim arazimə gedən yolu tam bağlayıb. Görünür o, mənim əmlakımı sökməsinə və talan etməsinə görə cəzasız qaldığından ruhanaraq qanunsuz hərəkətlərini davam etdirməkdədir".

"Hacı Qalib Salahzadə evimə gedən dövlət avtomobil yoluన dəmir darvaza ilə bağlayıb"

S.Quliyev deyir ki, Bakı Şəhəri icra Hakimiyyətinin başçısı Hacıbala Abutalibov da məhkəmələr boyu Qalib Salahzadəni müdafiə edirdi, bu gün də bizim üçün qaranlıqdır. Saxta sənəd məsələsini də bu günə qədər araşdırıb sona çatdırın yoxdur. Hacı Qalib Salahzadənin saxtakarlığını üzə çıxarmaq istəmir. Hacı Qalib də bizim torpaqdan el çəkmir. Qardaşı arvadının adından istifadə etdi, gördü ki, torpağı zəbt edə bilmir. Bu dəfə də gelinini qabağa verib. Torpağımızı bütün Qafqazın şeyxi, Hacı Allahşükür Paşazadənin qızı Xatirə Salahzadənin

dər mülkiyyətimə gedib-gela bildirəm. Hacı Qalib Salahzadə evimə gedən dövlət avtomobil yoluన dəmir darvaza ilə bağlayıb. Dəfələrə Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Adil Vəliyevlə görüşüb məsələni ona izah etmişəm. Adil Vəliyev yola qanunsuz qoyulan darvazanın açılacağına söz verdi. Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətindən sorğuma cavab verirər ki, məhkəmə müraciət edin. Amma məhkəməyə kimi verməli olduğunu göstərirler. Sorğularda həmin darvazanı kimin və hansı əsasla dövlət yoluна qoyub bağlanmasına aydınlaşdırıldı. Lakin sorğudakı suala konkret cavab verilmir. Yazırlar ki, torpaqdan "Şəbəkə" restoranının sahibi tərəfindən dayanaq kimi istifadə olunur və torpaq sahəsində dayanacaq kimi istifadə edilməsi haqqda müqavilə icra hakimiyyətinin arxivində yoxdur. Bu cavabla Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti "Şəbəkə" restoranının qanunsuz fəaliyyət göstərdiyini təsdiqləyir. Bunu isə araşdırın yoxdur".

Qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırlıq.

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Müsavat"

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Martın 2-de Ermənistanda növbəti president seçildə, artıq aydınlaşdır ki, bu seçki də erməni xalqına yaxşı heç nə götirməyəcək. Ən azından, ona görə ki, yeni president - Armen Sərkisyan da hakim rejimin başında duran Serj Sərkisyanın adamıdır və rəsmi İrəvanın hazırkı daxili və xarici siyasi kursuna sadıq olduğunu bəyan edib. O üzdən son formal seçki-təyinatdan sonra erməni toplumunda bir məyusluq yaşanmaqdır. Eyni zamanda, öz ömrümüz uzatmağa çalışan hakim rejim on sort tənqidlərə tuş gəlməkdədir.

"Həzirdə İrəvanda həkimiyyətdə kriminal avtoritetlər oturublar". Bu açıqlamani Ermənistən Belaruskən keçmiş səfiri və Rusiya Erməniləri İttifaqının vitse-prezidenti Spartak Kostanyan söyləyib. Kostanyan bu avtoritet idarəetməsinin ölkə üçün faciəvi olduğunu da dila getirib. O, həmçinin, Rusiyadakı erməni diasporunun lideri Ara Abramyanı ittiham edib. Abramyan Rusyanın rəhbər şəxsləri ilə də geniş əlaqələrə sahibdir. Ermə-

nistan mətbuatı onun prezident S. Sərkisyanla münəbatlərinin yaxşı olmadığını iddia edir.

İşgalçı Ermənistən ətrafında bu kimi gelişmə və siyasi silkələnmələr Dağlıq Qarabağ məsələsindən dolayı perspektivə yeni özelliklər qatır. Bellidir ki, kriminal Sərkisyan rejimi müstəsna olaraq, Qarabağ ixtilafı hesabına, daha çox da cəmiyyətdə müharibə xofu yaratmaqla hakimiyyətinin ömrü-

Qarabağ

Qarabağda hərb və sülh

perspektivi - seçkisonrası gözənti

İşgalçi ölkədə seçkilərdən sonra da siyasi rejimin dəyişməz qalması böyük sülh anlaşmasını daha əlçatmaz edəcək;

Amerikalı ekspert: "ABŞ-a Ermənistən yox, Azərbaycan lazımdır..."

Ancaq şübhə yox ki, Qarabağda ordu komandirlərinin təcili toplanması Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin martın 12-dən 17-dək genişmiqyaslı herbi təlimlərə başlayacağı barədə yayılmış məlumatla birbaşa əlaqədardır. Görünür, ordumuzun 25.000 nəfərədək şəxsi heyət, 250-dək tank və digər zirehli texnika, 1000-dək müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, reaktiv yayılım atış sistemi və mina-atan, 50-dək müxtəlif təyinatlı ordu və cəbhə aviasiyasının cəlb olunacağı irimiqyaslı təlimlər xəbəri düşməni həyəcanlandırdığı üçün o, hərəkət keçib...

Bu arada - Azərbaycanın işgal altındaki ərazilərindəki Ermənistən ordusunun komandir heyətinin toplantısı keçirilib. Musavat.com bununla bağlı erməni mediasına istinadən xəber verir ki, erməni mənbələri toplantı "Dağlıq Qarabağın müdafiə naziri general-leytenant Levon Mnatsakanyanın işgülər müşaviri" kimi təqdim edib. Bununla da belə bir rəy yaradılmasına çalışılıb ki, guya toplantının Ermənistən ordusuna aidiyəti yoxdur.

Ancaq hamiya bəlli dir ki, çox kiçik istisnalarla Azərbaycan ərazilərində yerləşdirilmiş işgalçı ordunun həm komandir, həm də əsgər heyəti Ermənistən vətəndaşlarından ibarətdir, elə vaxtaşırı məhv edilən hərbiçilərin dən olunmaq üçün Ermənistana aparılması da bu-nu təsdiqləyir. Məlumatda o da qeyd olunub ki, fəvqəladə toplantıda "nazir" in müavinləri, qərargahların bölmə və xidməti rəisi, hərbi hissələr və birləşmələrin komandirləri iştirak edib. Toplantıda tapşırıqların icra vəziyyəti müzakirə olunub, həmçinin qarşıya qoyulmuş vəzifələrdən danışılıb. Erməni mediası belə yazıb.

Erməni maraqlarının en qatı müdafiəcilerindən biri olan Mark Kerk 2016-ci ildə Konqresə keçirilən aralıq seçkiləri uduzub. Əger həmin vaxt Azərbaycanın sənayenin atlığı güllə hədəfə deysəydi, elbette ki, Mark Kerk legitim hədəf olardı. Çünkü onun işgal altında Azərbaycan ərazilərinə və üstəlik təmas xəttinə sefəri tamamilə qanunsuz, qeyri-legal idi.

Ancaq şübhə yox ki, Qarabağda ordu komandirlərinin təcili toplanması Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin martın 12-dən 17-dək genişmiqyaslı herbi təlimlərə başlayacağı barədə yayılmış məlumatla birbaşa əlaqədardır. Görünür, ordumuzun 25.000 nəfərədək şəxsi heyət, 250-dək tank və digər zirehli texnika, 1000-dək müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, reaktiv yayılım atış sistemi və mina-atan, 50-dək müxtəlif təyinatlı ordu və cəbhə aviasiyasının cəlb olunacağı irimiqyaslı təlimlər xəbəri düşməni həyəcanlandırdığı üçün o, hərəkət keçib...

Azərbaycan sözsüz ki, öz ərazilərini hər an hərbi yolla azad eləmək haqqına sahibdir. Lakin rəsmi Bakı hələ ki, dinc nizamlama imkanlarının tükənmədiyi qənaətində olduğu və iki tərəfdən canlı itkişərin olmasına istəmədiyi üçün sülh danışçılarına səbir göstərir. Sülh anlaşıması isə təessüf ki, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlerinin yetərli diplomatik aktiviliyi olmaması və ikili standartları, işgalçı ilə işğala məruz qalan tərəfə eyni gözəl baxılması üzündən gecikir. Buna görə əsas məsuliyət təbii ki, öncəliklə Rusiya və ABŞ-in üzərindədir.

Ancaq şəhərə daha sonra bildirir ki, separatçı rejim ABŞ-dan təkcə maliyyə yardımını alır: "ABŞ Konqresinin başqa jestlərinə də diqqət eləmək lazımdır. Məsələn, öten il Nümayəndələr Palatasının üzvləri - Devid Valado, Frenk Pallone və Tulsi Qabbard Dağlıq Qarabağda oldular. Ermənistən işgal elədiyi Azərbaycan torpaqlarına bu diplomatik

ziyaretlə həmin qanunvericilər göstərilər ki, Azərbaycanın suverenliyi onlardan örträ heç bir önem daşımir. Halbuki, Ermənistən postsovət əlkələri arasında ən az suveren əlkədir. Azərbaycan isə Ermənistəndən ferqli olaraq, həm Rusiya Federasiyası, həm də Qərblə yaxşı münasibətlə saxlamağa yönelik balanslı xarici siyaset aparır".

Amerikalı analitikə görə, ABŞ-a Ermənistən deyil, məhz Azərbaycan kimi tarazlı, rasional müttəfiqlər lazımdır. "Azərbaycan Birləşmiş Ştatları energetik və başqa səfəralar da iqtisadi tərəfdəşliq üçün böyük potensial təklif edir. Ermənistənə ticarət üçün analoji potensial yoxdur. Bu ölkə (Ermənistən - red.) getdikcə inflasiyadan, artan yoxsuluqdan, ticarət tərəfdəşlərinin qıtlığından və ciddi "beyin axını"ndan daha çox əziyyət çəkir. ABŞ ayımlı və başa düşməlidir ki, kim onun əsl dostlaşdırıcıdır və kim onun alyansında real strateji dəyəre malikdir...

Azərbaycan Amerikanın prioritətləri sırasında xeyli yuxarıda dayanmalıdır", - deyə ekspert sonda qeyd edib.

Amerikalı analitikin yuxarıda qənaətləri ilə razılışma-qeyri-mümkündür. Əfsus ki, ABŞ Konqresində çıxılı erməni paraları hesabına fəaliyyət göstərənlərin səsi hələ ki daha gur gəlir, mövqeləri daha möhkəm görünür. Əvəzində itirən isə həm də Amerika dövləti və onun maraqları olur...

Ermənipərəst senatorun başından yan keçən güllə

ABS Konqresinin ermənipərəst üzvü, Dağlıq Qarabağdakı qondarma erməni rejimine "soyqırım" iddialarına uzun illər dəstək vermiş Mark Kerk təmas xəttinin Tərtər istiqamətində olaraq Azərbaycanın sənayperinin atlığı güllə son anda onun başından yan keçib. Bu barədə Mark Kerk İrəvanda Ermənistən parlamentinin Fəxri medalını alarkən damışıb (Virtualaz.org).

2010-2017-ci illərdə İliniys statından senator olmuş respublikaçı siyasetçi deyib ki, onun həyatını erməni əsgəri son anda xilas edib. Bir neçə il əvvəl konqresmen kimi Ermənistənə gələn Mark Kerk təmas xəttinin baş çəkib situasiya ilə tanış olmaq istəyib. Bu, Kerkin İliniysdən senator seçiləməsindən əvvəl olub. "Biz Tərtər yaxınlığında səngərdə idik, Azərbaycan ordusunun mövqelərini izleyirdik. Səhvin başımı səngərdən qaldırdım, bu vaxt hiss etdim ki, erməni əsgəri yaxamdan tutub aşağı çekir. Elə həmin sənaye menim başımdan olduğu yerdən Azərbaycan mövqelərindən atılan güllə üçdü. Bu mənim üçün dərs oldu ki, gərək başını səngərdən çıxarmayan" - Mark Kerk danışıb.

Erməni maraqlarının en qatı müdafiəcilerindən biri olan Mark Kerk 2016-ci ildə Konqresə keçirilən aralıq seçkiləri uduzub. Əger həmin vaxt Azərbaycanın sənayperinin atlığı güllə hədəfə deysəydi, elbette ki, Mark Kerk legitim hədəf olardı. Çünkü onun işgal altında Azərbaycan ərazilərinə və üstəlik təmas xəttinə sefəri tamamilə qanunsuz, qeyri-legal idi.

Martın 11-də Gürcüstanın baş naziri Georgi Kviri-kaşvili Azərbaycana səfərə gəlməli idi. Onun Bakıda keçirəcəyi bir səra resmi görüşlərdə Azərbaycan və Gürcüstanın birgə iştirakı ilə regionda həyata keçirilən layihələr, regional təhlükəsizlik, ikitərəfli münasibətlərin inkişaf perspektivlərinin müzakirə ediləcəyi gözlənilirdi.

Gürcü baş nazırın Bakı səfəri bir sira müzakirələr yaradıb. Buna səbəb də son günlərdə Gürcüstan hökumətinin ermənilərlə yaxınlaşması və bu yönələ Azərbaycan, Türkiye kimi özünə yaxın hesab etdiyi ölkələrə saymamazlıq etməsidir. Fevralın 26-da Gürcüstan prezidenti Georgi Marqvelashvilinin Borçalıda Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini bir dəqiqəlik sükütlə yad etəməkdən imtiyana etməsi və bunun ardına İrvana səfər edən gürcü baş nazırının qondarmanın "erməni soyqırımı" abidəsini ziynet edərək ek-lil qoyması, Ermənistani "dost ölkə" adlandırması ciddi narazılıq doğurub.

Bu müzakirələrin getdiyi bir vaxtda Martin 9-da Gürcüstanın müdafiə naziri Levan Izorianın, ardında da baş nazırın ölkəmizə gəlisi bəzi suallara yol açıb. Be-

İf fikirlər var ki, Gürcüstan hökuməti buraxdığı sehvən fərqliyədir və bir növ "könlən almaq" istəyir.

Politoloq Nəzakət Memmedova Gürcüstanla Ermənistən arasındakı yaxınlığa səbəb olan bir neçə vacib məqama toxundu: "Məsələn, ticarət dövriyyəsi son ildə 24 faiz artıb. Düşünürem ki, ilk növbədə Ermənistən Avropa Birliyi ilə tərəfdəşlik sazişi bağlaşmasının bu məsələlərə böyük təsiri olub. Ermənistən müəyyən imkanları yaranıb ki, məsələn, Gürcüstanın özünün İranla sərhəddə yaradılmış azad ticarət zonasından istifadə təklif etsin. Bununla da Gürcüstan öz mehsullarını İran'a ixrac edə bilər. Son dövrlərdə yeni geosiyasi reallıqlar meydana çıxıb. Bu, Ermənistən müəyyən qədər Avropa ilə yaxınlaşması, Gürcüstanın ise

Gürcü baş nazırı Bakıda - Tiflisin erməni pərest mövqeyinə reaksiya necə olacaq?

Politoloqdan maraqlı şərh: "Ona qarşı sərt mövqe sərgiləmək..."

Rusiyaya qarşı əvvəlki kimi düşməncilik mövqe tutmaması, İran üzərindən sanksiyaların görüntülməsi, Türkiyənin Qərbdən uzaqlaşış Rusiya ilə yaxınlaşması şəklinde tezahür edir. Bütün bunların neticəsində ayrı-ayrı geosiyasi güclərə mərkəzlerinin təsirində olan Ermənistən və Gürcüstanın da yaxınlaşması labüb olub. Ermənistən Avropa Birliyi ilə saziş imzalama Qafqazın en Qərbpərest dövləti kimi Gürcüstanın ona meyllənməsinə şərait yaradır".

Politoloqa görə, Gürcüstanın hazırkı iqtidarı artıq birtərəfli Qərbpərest siyaset yürütmür: "Azərbaycan və Gürcüstanla birgə regional layihələr həm də bunun nəticəsi idir. Hazırkı iqtidar Şevertnadze dövründəki kimi bütün region ölkələri ilə mehriban qonşuluq münasibəti yaradı. Lakin vəziyyətə təsir edən daha bir müəmmələ məqam ondan ibarətdir ki, Qərbpərest liberal düşüncəli Saakaşvilidən sonra Gürcüstan-

nın rəhbərliyinə biznesmenlər getirilir. Gürcüstanın hazırkı baş nazırı də keçmiş bankardır. Ermənistən yeni prezidenti Sərkisyan isə biznesmen, Britaniyanın HSBC Bankının Qafqazda fealiyyətini təşkil etmiş şəxsdir. Görünür, iki ölkənin siyasi élitəsində biznesmenlərin təmsil olunması bu yaxınlaşmaya müəyyən təsir edə bilər. Burada Rusiya amilinin də rolü ola bilər. Artıq Qərbən Gürcüstəndə mövqeləri zəifləməyə doğru gedir. Məsələn, əhali arasında Milli Demokratiya İnstitutunun keçirdiyi sorğuəsasən, gürçülerin 29 faizi NATO-ya inteqrasiyaya qarşıdır. Onlar 2008-ci ildəki kimi Gürcüstan-Rusiya mühərbişinin yeniden alovlanma biləcəyindən, Qərbən yənə de Gürcüstanı Rusiya qarşısında tək qoymağından, habelə pravoslav gürcü kilsəsinin katolik Avropa tərəfindən tehdidle üzləşəcəyindən narahatdır".

Politoloq Gürcüstanla dövlətlərarası əlaqələrin indiki sə-

vyyedə davam etdirilməsinin vacib olduğunu da söylədi: "Gürcüstan prezidentinin Xocalı qurbanlarının xatirəsini yad etməkdən imtina etməsi də bütün bu sadaladığımız halların nəticəsidir. Lakin baş nazırının İrəvanda uydurma "soyqırımı" kompleksine baş çəkmiş protokol qaydalarında nəzərdə tutulsada, hər halda hazırda balans siyaseti yeridən Gürcüstan bununla Azərbaycan və Türkiyəni narazı saldığını bilməlidir. Məsələn, əhali arasında Milli Demokratiya İnstitutunun keçirdiyi sorğuəsasən, gürçülerin 29 faizi NATO-ya inteqrasiyaya qarşıdır. Onlar 2008-ci ildəki kimi Gürcüstan-Rusiya mühərbişinin yeniden alovlanma biləcəyindən, Qərbən yənə de Gürcüstanı Rusiya qarşısında tək qoymağından, habelə pravoslav gürcü kilsəsinin katolik Avropa tərəfindən tehdidle üzləşəcəyindən narahatdır".

□ Cavanşir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

cində hərbi baza şəkilində formalaşıb, bu dövlətin erazilərinə hücum edən bütün terrorçuların sıradan çıxarılması nəzərdə tutulur. Bundan sonra həm də Türkiye ilə İraq arasında sərhədin pozulması ilə bağlı mübahisələr aradan qalxacaq. Yeni hər hansı hücum olmayıcaqsa, o zaman Türkiye ilə İraq ərazisində terrorçuları darmadağın etmek üçün nə hava hücumları, nə də yerdə artilleriya hücumları olmayacağından şübhələr var. İraq dövləti onların əməliyyatında, həmin ölkələrin ərazisindən kürdlərin hücumunun qarşısını almaq məqsədi dayanır. Əməliyyatın ilk günləndə bəzi şəxslər Türkənin oyuna cəkildiyini deyirlər. Ancaq bu, belə deyil. Amerika müəyyən dezinformasiyalar yayıb, Qərb ölkələri etirazlar bildirirdi. Kürdlər isə hay-həşir salırdılar ki, guya türk ordusu misli görünməmiş qətləmələr aparır. Türk ordusu kürdlərin dədə-baba torpaqlarında mübarizə aparmırdı ki? Onlar sadəcə, Başər Əsədən xəyanəti nəticəsində Türkiye sərhədlerine yerləşdirilmiş PKK-YPK terror dəstələrini sıradan çıxarmağı qarşıya məqsəd qoymuşdu. Ona da nail olmaq üzərərlər. Türkiye bu məsələdə müəyyən iqtisadi çətinliklərə düşər olsa da geostrateji baxımdan çox böyük uğurlar qazanacaq".

□ ƏLİ RAIS,
"Yeni Müsavat"

Türkiyə ordusu Afrin'in bir addımlığında - əməliyyat yeni fazaya keçir

Politoloq: "Türkiyə müəyyən iqtisadi çətinliklərə tuş gəlsə də, geostrateji baxımdan çox böyük uğurlar qazanacaq..."

Türkiyə Silahlı Qüvvələri və Azad Suriya Ordusu Afrin bölgəsində Halidiye, Şeyx Əbdürəhman, Bəbək Uşağı, Qurd Qulağı, Havran, Zelka və Kefr Rum kəndlərini PKK/YPG terrorçularından azad edib. Bu barədə Türkiyə mətbuatı yazar ki, bununla da Afrin şəhərinin mərkəzinə 3 kilometr mesafe qalıb.

Türkiyə prezidenti, Rəcəb Tayyib Ərdoğan isə bildirib ki, Afrinə zərərsizləşdirilən terrorçuların sayı artıq 3200-ü keçib. Ərdoğan, bu əməliyyatlarda şəhidlər də verildiyini diqqətə çatdırıb: "Biz buralara 18 milyon kvadrat kilometrəndən gəlmişik. Kığdılk, kığdılk. Artıq biz olduğumuz 780 min kvadrat kilometrəndə kimse ilə əməliyyat aparmırıq. İndi məhz hınlarına girmişik. Qaçan qaçanadır. Onlar qaçacaq, biz qovacaq", - deyə Ərdoğan əlavə edib.

Ərdoğan həmçinin Suriyada işğal siyaseti aparmadıqlarına diqqət çəkib. O, NATO-ya da səslenib: "Ey NATO haradasan? Bu qədər mübarizə aparıng. Türkiye NATO-nun üzvü deyil? Haradasan? Əfqanistanda dərhal NATO üzvü ölkələrini oraya davət etdin, bəs Suriyada? Suriyada NATO üzvü olan ölkələr... Əslində qüdrətləri çat-sa, qalxaqlar, onlar açıq-ay-

din qarşımızda duracaqlar, amma Türkiye'nin dik dayandığını görəndə buna cüret etmirlər. Əfqanistana çağirdın gəldik, Somaliye çağirdın gəldik, Balkanlara çağirdın gəldik. İndi də mən çağırıram, gel görək Suriyaya, gel! Niye gəlmirsən?"

"Yeni Müsavat" a mövcud durumu və Afrin alındıqdan sonra Türkiye'nin ne qazanacağı məsələsini şəhər edən politoloq Qabil Hüseynli, bu bölgənin tarixine də diqqət çəkdi: "Bəli, əməliyyatlar bir neçə günə Afrin alınması ilə nəticələnə bilər. Ancaq Afrinin şimal nöqtəsində müəyyən məskənlər var ki, orada da terrorçuların temizlənməsi tələb olunur. Türkiye'nin əsas məqsədi sərhədləri boyu terrorçu qruplaşmaların yerləşməsin qarşısını almaqdır. Afrin ərəb şəhəri olub və burada ərəblər yaşayıb. Ancaq Başər Əsəd dənəmində tikilmiş möh-

kəm istehkamlar, müdafiə sistemi mövcud idi. Beləliklə de Suriya terrorçuları ilə PKK burada birləşib, gələcək planlarını qurmağa başladılar. Bir müddət Amerika, Suriya demokratik qüvvələri adı altında onları birəşdirə bilmişdi. Ancaq bunların əsas məqsədi Suriyanın şimalında federativ bir kürd muxtar qurumu yaratmaq idi. Uzadıq məqsədləri isə İraqın şimalında Bərzani "Kürdüstanı" ilə Suriyada "Kürdüstanı" birləşdirib,

Türkiyə ilə İraq qoşunları Qəndil dağlarında yerləşən PKK-çılara qarşı birgə hərbi əməliyyatlara başlayacaqlar: "Bu hərbi əməliyyatların sürətləndirilməsi nəzərdə tutulur. Bu ilin may ayında Qəndil dağlarına Türkiye ilə İraq ordusunun böyük hücumu gözlənilir. Beləliklə, Türkiye'nin cənubi-şərqindəki

Avtomobil bazarında bir müddət önce sənki köpük effekti ilə qalxan qiymətlər artıq enmə üzrədir. Ölkəyə avtomobil idxlərinin azalması, o cümlədən bu ilin əvvəlindən etibarən gömrük rüsumları və vergilərin artırılması "ikinci əl" avtomobilərdə sürətli bahalaşmaya səbəb olسا da, alıcılığın zoif olması bahalaşmanın uzun müddət davam etməsinə şərait yaratmadı. Tələbin azalması ilə avtomobil bazarında qiymətlər də real həddinə qayitmağa başlandı.

Avtomobil bazarında Ucuza gələn idxlər artıb, tələb azalıb

Vüqar Bayramov: "Tələbin azalması fonunda illi nisbətən köhnə olan avtomobilərin qiymətlərində ucuzaşma davam edəcək"

"Xəzərxəbər"in verdiyi məlumatda isə bildirilir ki, rəyonlarda da avtomobil ucuzaşır. Alıcılar və satıcılar son iki həftədir qiymətlərde enmə müşahidə etdiklərini bildirlərlər. Bu ucuzaşma daha çox Rusiya istehsalı olan maşınların qiymətlərində müşahidə edilib. Bazar iştirakçılarının sözlərinə görə, Rusiya istehsalı olan maşınların qiymətlərində 300 manatdan 500 manata qədər ucuzaşma olub.

Ötən bazar günü Almaniya, Yaponiya və digər ölkələrin avtomobilərinin qiymətlərində isə 10 faiz qədər ucuzaşma müşahidə edilib. Qeyd edək ki, bunun bir səbəbi de son aylarda ölkəyə avtomobil idxlərinin artmasıdır. Belə ki, Dövlət Gömrük Komitəsi bu ilin yanvar-fevral ayları ərzində Azərbaycana gətirilən avtomobilərin sayını açıqlayıb. Ümumilikdə 2 ayda ölkəyə 2 065 ədəd avtomobil idxlə olunub ki, bu da ötən ilin eyni

dövrü ilə müqayisədə 2 dəfə çoxdur. Belə ki, 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarında 1062 avtomobil gətirilmişdi.

Avtomobilərin 11 ədədi motorlu nəqliyyat vasitəleri, 1 867 ədədi minik avtomobiləri və digər motorlu nəqliyyat vasitəleri, 182 ədədi yük daşımaq üçün motorlu nəqliyyat vasitəleri, 5 ədədi isə xüsusi təyinatlı motorlu nəqliyyat vasitəridir.

2017-ci ilin Yanvar-fevral aylarında Azərbaycana 1 003 ədəd nəqliyyat vasitesi, o cümlədən 852 ədəd minik avtomobili, 139 ədəd yük avtomobili, 5 ədəd avtobus və 7 ədəd xüsusi təyinatlı texnika idxlə olunmuşdu.

"Yeni Məsəvət" in əməkdaşlığı olaraq, regionlarda avtomobilərin nə qədər ucuzaşmasını araşdırmaq üçün Berdə rəyonundakı avtomobil bazarının satıcıları ilə də əlaqə saxlaşdırıb. Satıcı Vəqif Nuriyev də av-

tomobil bazarlarında ucuzaşma olduğunu təsdiqlədi: "Ötən bazar gün Berdə bazarında da avtomobilərin qiymətində də müyyəyen qədər ucuzaşma var idi. Səbəb isə o idki, Rusiya istehsalı olan avtomobilərin satışında durğunluq yaran-

de mühərrikinin həcmi böyük olan avtomobilərin ölkəyə getirilməsinə tətbiq olunan vergiler artırıldı. Bu baxımdan ciddi qiymət artımları müşahidə olundu, ancaq tələbin artmasına getirib çıxartmadı. O zaman da biz proqnozlaşdırırdı ki, mövcud qiymət artımları real olmadığı üçün tələbin azalması fonunda yenidən ucuzaşma olacaq. Çünkü tələb azdır, alıcı sayı məhdudursa, qiymət artımının real əsasları olmur. Bu baxımdan hazırda avtomobil baza-

mışdı. Son aylar alman istehsalı olan avtomobilərə tələbat artdığından qiymətlərin kəskin bahalaşması müşahidə olundu. Digər avtomobilərin dəyərində isə elə də artım olmadı. Rusiya istehsalı olan avtomobilərə sanki bunların fonunda səni formada bahalaşdırıldı. Alıcılar bazara getirdikləri maşını daha baha satmağa can atdırıb. Ancaq bu çox çəkmədi, bir neçə həftədən sonra qiymətlər əvvəlki vəziyyətinə qayıldı. Rusiya istehsalı olan avtomobilər ucuzaşdı. Sonuncu bazarda 2-3 həftədə öncə ilə müqayisədə bir xeyli qiymət fərqi yarandı. Müxtəlif avtomobilərin qiymətində 500-800 manat arasında enmə oldu".

Bakinin heftəsonu təşkil olunan Avtomobil Satışı Mərkəzində də qiymətlərde müyyəyen qədər ucuzaşma müşahidə olunur. "Yeni Məsəvət" a açıqlamasında bu durumun sebəbləriniz izah edən iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov vurğuladı ki, avtomobilərin ucuzaşacağı gözlənilən idi: "Avtomobil bazarında aparılan monitorinqlər də onu göstərir ki, tələbin azalmasına baxmaraq, qiymətlərdə artımlar müşahidə olunurdu. Bazar da xaricdən getirilən avtomobilərə tətbiq edilən idxlər gömrük rüsumunun artırılması ilə bağlı olub. Fevralın yekununa görə isə ayın evvəlinə nisbətən 1,8% azalma qeydə alınır. Yeni indi qiymətlərdə sabitləşmə gedir".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ,**
"Yeni Məsəvət"

Hamilə məktəbliyalanı

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

"Son 3-4 ildə abort eletdirən məktəblilərin sayı 1200-ə çatıb". Məktəb yanında övladı olan hər bir valideynin beynində bu informasiya şimşək kimi çaxıb. Neçə gündür əksərimiz onun təsiri altındayıq. Təhsil eksperti Kamran Əsədov bu rəqəmləri hardan, necə əldə edib, bilinməz. Amma ortada coxumuzun təlaşını xəfiyələdək həqiqətlər var ki, onu unutmaq olmaz.

Birincisi və ən önəmlisi, abortların statistikasını hazırla heç bir dövlət qurumundan almaq mümkün deyil. Dəfələrlə bununla bağlı yazılar hazırlayanda əlimiz boşda qalıb. İzahat da belə olub ki, həkimlər bu arzuedilməz proseduru çox vaxt xəlvətdə, klinika və xəstəxanalar isə statistika aparmadan heyata keçirirlər.

Eksperitin haqqında danışlığı azyaşlılarının abort faktları isə böyük ehtimalla erkən nikah faktlarının "əsəri"dir. Beli, indi xüsüsən də bölgələrimizdə azyaşlıların əre verilmesi faktı geniş yayılıb. 9-cu sınıfı bitirən kimi və ya heç bitirməmiş qızları tez əre verirlər. Evdə bir boğaz azalsın deyə, qız evdə qalıb söz-söhbətə səbəb olmasın deyə, "onsuz da qızı qoylan xərc dəlik vedrəyə su doldurmaqdır" kimi dehşət "tutarlı" arqumentə görə. Reallıq budur ki, qızı erkən yaşda əre verirlər - qanunlara zidd olsa da. Bir ildən sonra da təzə gəlin hamile qalanın qarşısında cavabdeh olmamaq üçün beziləri abort variantına tutur. Axi yetkinlik yaşına çatmayan qadının ana olması birbaşa qanundan kənar hədisədir. Bunu her kəs etmir təbii ki. "Əli-qolu uzun olanlar" bu işin bir çəresini tapırlar. Amma çəkinenlər risk almır. Ya da azyaşlı gelin iki ilin içinde bir uğsağını dünyaya getirib, ikinciə hamile qalandan işlər çətinləşir. Birdən-birə ağbirçəklərin yadına düşür ki, "bunun özü hələ uşaqdır, ikinciə nətəhər baxacaq"? Onda da abort həkimlərinin qapısına elçi düşürər.

Amma bu açıqlamada hədəf olaraq azyaşlı nikahların yox, məktəbli qızların göstərilmesi birbaşa insanların əsəbələrinin tarına çəkilməsidir. Məktəbin, təhsilin hədəf göstərilməsi, insanların şüurunda təhsil müəssisələrinin əxlaqsızlıq yuvası kimi təqdim edilməsinə xidmet edir sanki. Onsuz da qızını məktəbə göndərməyi yersiz məsrəf hesab edən şüursuz bir ata üçün bu açıqlama nə anlama gəlir, onun beynini necə tətikləyir? Cəmi bir neçə həftə əvvəl Bakı məktəblərindən birində iki azyaşlı şagirdin intim görüntülərinin yayılması üzərinə belə açıqlama xoş bir şeylər vəd etmir.

Amma men faktlarla danışmanın tərəfdarıym. Qarşı tərif iddia edə bilər ki, bu zamana qədər azyaşlılarının abortu ilə bağlı rəsmi açıqlamalara istinad edərək bu sözləri deyib. Mənse bu mövzuda yazan jurnalist kimi dəfələrlə Qadin və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin yadıldığı statistikanı izləmişəm. Orda heç zaman "məktəbli qızların abortu" ifadəsi işlənməyib. Hər zaman "məktəbyaşlı qızlar", "yetkinlik yaşına çatmayan qızların abortu" kimi söz birləşmələri yer alıb. "Ötən il 20 yaşa qədər 1535 qadın aborta gedib. Bunlardan 50 nəfəri 15-17 yaş arasındadır". Necə deyərlər, sitatın sonu. Burda kimsə məktəbdə oxuyan qızlarla bağlı iddia ilə tanış olduğunu? O zaman yanın ocağın üstüne yağı tökmək niyə?

Nəyə görə biz cəmiyyət olaraq məktəbləri ancaq bu kimi neqativ hadisələr zamanı yada salırıq? İki həftə bundan əvvəl son 2 ilde Azərbaycan məktəblərində baş verən insidentlərin statistikasını və hekayəsini hazırlamışdım. Məktəbdə dava, müəllim qız şagirdi qaçırdı, valideyn gəlib direktor döyüd, məktəb otağında əxlaqsızlıq videosu... Hamısı bu qəbildən idi. Günlərlə çeynənmiş, müzakirə edilmiş mövzular. Günah müyyəyen mənada həm de biz jurnalistlərə idi. Nə zaman vunderkind bir məktəblidən müsahibə alıb, onu örnək göstəririk? Nadir hallarda. Hansı gün uğur göstəricisi yüksək olan məktəbdən reportaj hazırlayıraq? Demək olar ki, heç vaxt. Ancaq qalmaqallar baş verəndə məktəb qapısına aćmışıq. O zaman günah həm də biz jurnalistlərə deyilmə!

Həm uşağını çətinliklə, boğazından, əyin-başından kəsərək oxudur. Aylıq gəlirinin tən yarısını repetitorlara ödəyənlərin ölçəsində reallığa uyğun olmayan xəbərləri yaymaq isə mənəvi terrordan başqa bir şey deyil. Məktəblərdə dərs keçmirlər deyin, razılaşaqq. Bayramlarda pul yiğirlər, test pulları canımızı boğaza yığıb, uşaq ona dərs deyən müəllimin hazırlığına getmir deyə qiymətini kəsir... deyin, onda da haqlısan. Amma qızlar məktəbə getdiyi üçün hamilə qalır? Bu, tərifi mümkün olmayan rəzil bir yalandır. Başqalarının uşaqlarına bunu rəva görməyin. Səbəb nə olursa olsun...

Ağstafada iki balıqcı su anbarında batdı

Dünən FHN-in Böhran Vəziyyətlərində idarəetmə Mərkəzinə 10 mart 2018-ci il tarixində saat 23:00 radelərində 1981-ci il təvəllüdü Omarov Aqif Sadiq oğlunun və 1978-ci il təvəllüdü Məmmədov Elşən Rişad oğlunun balıq tutmaq istəyərən Ağstafaya su anbarında batması barədə məlumat daxil olub.

Musavat.com nazirliyin saytına istinadən xəbər verir ki, Kirschəkli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidmətinin dalğıcı-axtarış qrupu axtarışlara cəlb olunub. Axtarışlar davam edir.

Seriallar artıq həyatımızı "işgal" edib, insanları öz əsirinə çevirib desək, yamlaşır. Azərbaycan tamaşaçıları hazırda daha çox Türkiye istehsalı olan seriallara maraq göstərir. Bəzən aylarla, hətta illərlə davam edən seriallara maraq azalmır, əksinə, insanları daha da öz təsiri altına alır.

Ekspertlər qeyd edirlər ki, hazırda dünyada psixoloji asılılıqlar arasında ən təsiri olanı seriallardır. Bu bir faktdır ki, insanlar seriallara o qədər bağlanır ki, real həyatda da özlerini serialdakı kimi hiss edir. Təbii ki, bunun da öz mənfi tərəfləri var. Bu gün TV-lərdə yayılan seriallarda daha çox mənfi obrazlar calandırılır. Mütəxəssislərin fikrincə həmin xarakter və həyatlar mənfi modeləşdirməyə səbəb olur. İnsanlar real həyatdakı mesuliyyətlərindən uzaqlaşaraq, serial xarakteri ile yaşamağa başlayır, seriallardakı kimi sevməyə can atır, xəyanət edir, yalan danışır. Bu da həyatında müəyyən problemlərə, qarşılurmalarla, depressiyaya və saire səbəb olur.

Beləliklə, serialların cəmiyyəti formalasdırıldı, cəmiyyətde baş verən olayları istiqamətləndirdiyi, boşanmalara, xəyanətlərə, bəzən də cinayətlərə səbəb olduğu haqda raylor yanır.

Qeyd edək ki, serialların əsas izleyiciləri təkcə evdar qadınlar deyil, həm də yeniyetmə

Həyatımızı "işgal" edən seriallar - fəsادlı faydasından çox?

Cəmiyyət mühəndisləri seriallara aludəciliyin cəmiyyətə təsirləri barədə

ve gənclərdir. Xüsusən də Türkiyə istehsalı olan seriallarda döyüş, kriminal aləm, qətl hadisələrinin çox olduğunu düşünür, bunun cəmiyyət üçün nə dərəcədə tehlükəli olduğunu təsvərvür etmək çətin deyil.

Psixoloq Ramil Nəcəfli serialların ictimai fikrə olan təsirləri haqqda "Yeni Müsavat"da daşıdı: "Bəli, bu doğru fikirdir ki, seriallar bu, gün həyatımızı "işgal" edib. Bunun da həm müsbət, həm də mənfi tərəfləri var.

Müsəbət tərəfi ondan ibarətdir ki, bekar olan, vaxtını səmərəli keçirmək haqda planı olmayan insanlar üçün seriallarda vaxtı "öldürmək" yerdədir. Bundan başqa insanlar seriallarda gördükleri personajlardan özlərinə bir qəhrəman tapır və bir növ onun həyatı ilə yaşayır. Bu da insallarda emosional, duyğusal keyfiyyətlərin formalaşmasına səbəb olur. Çünkü bəzi insanlar var ki, şəxsi, gündəlik həyatlarında o hissələri yaşamır, gör-

mür və bütün bunları seriallarda yaşayır. Məsələn, şəfqət, mərhamət, başqalarının derdlerinə yanmaq və yaxud bəzi seriallarda olduğu kimi, vətənə böyük sevgi bəsləmek, patriot olmaq, sevgi ilə bağlı hissələri serial vasitəsi ilə başa düşür, anlaysır, müəyyən mənənədə maariflərin. Bəzən seriallarda təhrife yol verilsə də, her halda tarix haqda məlumatlar verilir, insanlar öz bilgilerini artırır, ister mədəniyyət, isterse

də qarşılıqlı münasibətlərdə etik normalar var ki, onları görüb götürür, danişq qabiliyyəti ni zənginləşdirir.

Qeyd etdiyim kimi, serialların müsbət olduğu kimi, mənfi tərəfləri də var. Belə ki, seriallara pənah gətirməklə insanların, xüsusən də gənc və yeniyetmələrə aludəciliy yaranır, bir növ robot zəhin, zombie düşüncə və davranış formalasıdır. Bir kitabı mütləq edərək, əsərdə baş verənləri beynimizdə canlandırır, bir növ rejissor, operatoru özümüz olur. Lakin əsəri serial vasitəsi ilə izlədikdə bir növ qəliblənmiş olursan, özünü bir qəlbən marketində hiss edirsən. Bu da sərbəst fikir formalaşmaq qabiliyyətimiz zəiflədir və oradakı kimi davranışa başlayırıq, düşüncəmizdə "belə olmalıdır və mən də belə davranış malıym" fikri yaranır. Xüsusən də gənc və yeniyetmələr seriallarda baş verən pís olayları, qeybətləri gördükdə düşünür ki, real həyatda insanlar bu cürdür. Bu da onlarda özünə qapanma, insanlara qarşı güvensizlik yaranmasına səbəb olur".

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu isə qeyd etdi ki, Azərbaycanda son illərdə çoxlu

sayıda seriallar istehsal olundu, onlar təyinat üzrə çəkilmir: "Seriallara ona görə yaradılır ki, kütłedə, əhalidə lazımlı olan şəkildə göstərməkle insanların mentalitetində müsbət doğru dəyişiklik olunsun. Yeni, serialların felsefəsi bundan ibarətdir. Lakin bizdə seriali çəkəndə onun felsefəsi, ideyası haqda düşünmür, bunun insanlara nə aşılayacağını təhlil edən yoxdur, sadəcə olaraq oyun göstərirler. Bu da yaradıcı bir iş olmur, ortaya xoşagəlməz bir serial çıxır. Müsbət iş görmək əvəzinə, daha da mənfi iş görür. Nəzəre almaq lazımdır ki, seriallar insanların psixologiyasında müəyyən dəyişikliklər edəcək deyə, bəzi qüvvələr öz maraqlarını yeritməyə çalışır. Bu səbəbdən yerli serial istehsalçıları düşünməlidir ki, Azərbaycanın geleceyi üçün müümən olan maraqları aşılasınlar. Bu gün bizim seriallarda böyük problemlər var və həmin seriallar təyinat üzrə deyil. Əksinə bir çoxunda insanlara kriminal aləmə bağlı daha etraflı məlumatlar verilir, bununla da ölkədəki kriminal cinayətlərin artmasına xidmət edilir".

□ Xalida GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda ən gəlirli sahə - sağlamlıq turizminin geri qalmasının 4 səbəbi

Elxan Vəliyev: "Bu sahədə işlər gedir və nəticəsini 1-2 ilə görəcəyik"

Natiq Cəfərli: "Təkcə Naftalan ölkəmizə 10 milyardlarla dollar qazandırıa bilər"

Azərbaycan əsrarəngiz təbiəti, zəngin tarixi ilə yanaşı, təbii şəfa ocaqları ilə də böyük turizm potensialına malikdir. Hələ sovetlər dövründə Kəlbəcərin İstisu sanatoriyası, Naftalanın müalicəvi nefti öz şöhrəti ilə dünyaya səs salmışdır və bura axın-axın turistlər gəldi.

Hər kəsə məlumdur ki, sağlamlıq turizmi dünya üzrə ən çox gəlir getirən sahələri sırasındadır. Öten dövrlərə nəzərsalsaq, dünyada sağlamlıq xərcləri 4.1 və 5.4 trilyon dollar səviyyəsində olub. Ölkələrə görə təhlil edildikdə isə ABŞ-də səhiyyə turizminin xərcləri 5,5 milyon dollar, Avropada isə 3,5 milyon dollar həcmində olub. Ölkələrarası sağlamlıq turizmi üçün gələn xəstələr orta hesabla 500-600 dollar sərf edir, digər məqsədlərlə gələn turistlər isə 750-850 dollar arasında pul xərcləyir.

"Fins.az"ın məlumatına görə, Türkiye sağlamlıq turizmini inkişaf etdirmek üçün yeni layihələr həyata keçirir, sağlamlıq turizm mərkəzləri yaradır. Türkiyənin 2023-ci ilə qədər gəlir hədəfi isə 20 milyard dollar ciarlındadır. Ölkə olaraq dünya səviyyəsində reallaşdırılan sər-

gi və təqdimatlar ilə müvəffəqiyyət qazanan Türkiye, müalicə və məqsədilə gələn turist sayında keçin ilə nisbətə 2 faiz artım göstərib.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) hesablamalarına görə, ilk iki sırada Amerika və Almaniyadan olduğu hesabatda Türkiye sağlamlıq turizmində dünya üzrə üçüncü sıraya yüksəlməyi bacarıb. Rusiyada da tibb turizmi effektiv və fəal şəkildə inkişaf edir. Ölkədə olduqca geniş çeşidliliklərə, xidmətlərinə, digər ölkələrə nisbətən bəzən ilə...

Maraqlıdır, bəs əsl səbəb nedir?

"FLY Travel" şirkətinin rəhbəri Mamed Əliyev qiymətlərinin çox baha olduğunu dedi: "Azərbaycanın sağlamlıq turizm obyektlərinə gedənlərin sayı çox azdır. Bu turizm obyektlərinə daha çox özümü-zünküller gedir. Xaricdən gələnlər demək olar ki, yoxdur. Çünkü qiymətlər bahadır. Məsələn Naftalanın qiyməti Rusyanın Minvodi şəhərindəki sağlamlıq turizm obyekti ilə

eynidir. Buna görə də çox insan Minvodini seçir. Həm də Minvodiya getmək üçün bilet də ucuzdur. Çox adam maşını ilə gedir".

Turizm eksperti Elxan Vəliyev isə bu sahədə işlər getdiyi və bunun nəticəsini 1-2 ilə görəcəyimizi dedi: "Yaxın qonşu ölkələrə diqqət etsə də, Azərbaycan üçün bunu demək çətindir. Azərbaycanın təbii müalicəvi əhəmiyyətli yerlərinə yerləşən digər ölkələrdən Azərbaycanın sağlamlıq turizm obyektlərinə axın olsa, bu sahədə bir partlayış ola bilər. Bu istiqamətde də artıq işlər görülür. Yəqin ki, 1-2 ilə bu öz müsbət nəticəsini göstərecək. Müəyyən infrastruktur qurub bunun təbliğini aparmaq lazımdır. Bu da yalnız dövlətin üzərinə düşmür. Bu sahədə olan aparıcı şirkətlərin xarici ölkələrdə maarifləndirici tədbirlər, sərgilər keçirməsi bu sahədə ciddi dönüş yaranmasına səbəb ola bilər".

Maraqlıdır, bu sahə inkişaf etdirilir, Azərbaycan da digər ölkələr kimi ciddi məbləğdə gəlirler elədə edə bilərlər. Iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli dünyada tanıldırsa, təkcə Naftalanın ölkəmizə 10 milyardlarla dollar qazandırıa biləcəyini dedi: "Elə ilk üçlükdən olənlərə diqqət etsək, orada səhiyyə sisteminin çox

yüksək səviyyədə inkişaf etdiyiğini görərik. Yəni tek təbii resursların olması, məsələn Naftalanın müalicəvi neftin olmasına azdır. Bununla paralel, güvənilən bir səhiyyə sistemi də yaradılmalıdır və bu dünyaya çox yaxşı təbliğ edilməlidir. Bir ölkənin müalicəvi əhəmiyyətli təbii resursları var, amma onu nə təbliğ edə bilər, nə də ki, alt yapıları, yeni səhiyyə sistemi yaxşı inkişaf etməyib deyə, güvənilən müalicə mərkəzinə çevriləbilər. Bizim təbətinin çox gözəl şəfali yerləri var. Fikrimcə, infrafstrukturun genişlənməsi, otellər şəbəkəsinin çoxlaşması və bu yönədə müəyyən addımın atılması Naftalanın özünün çox ciddi bir brendə təqdiməsinə imkan yaratır. Məsələn Naftalanı Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniya tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr derinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmaşa olmaması. Azərbaycanı bu potensialdan istifadə etməyə imkan vermir".

Beləliklə, mükəmməl səhiyyə, infrafstruktur, münasib qiymətlər və yaxşı reklam müalicəvi turizmi irəli apara bilər...

□ Günel MANAFLİ,
"Yeni Müsavat"

Qonşu ölkələr olan Türkiye

Biz azərbaycanlıları - ra elə gəlir ki, evin, maşının böyüyü ən yaxşısı deməkdir. Düzdür, ev alanda otaqların sayına, ümumi yaşayış sahəsinin böyüklüyünü xüsusi diqqət edirik. Maşın alanda sehvə yol verənlər üstünlük təşkil edir. İri-həcmli, böyük motorlu məşinlər bir çox hallarda əlavə məsrəf, əziyyət olaraq insanlara geri qaydırır. Parkinq çətinliyi, benzin məsəfləri və sair.

Amma indi modern dünya evin ve maşının həcmə kiçik olmasına daha çox əhəmiyyət verir. Bu, müasir iqtisadi şərtlər daxilində daha əlverişli sayılır. "Yeni Məsəvət" dünyada yeni dəbə çəvirlən kiçik evlərin bilinməyən tərəflərini işıqlandırır.

Həddən artıq kiçik evlər ABŞ-da get-gedə yayılan bir tətbiqetməyə əvərilir. Son on ilde bir çox fərqli materialdan hazırlanmış ve müxtəlif konseptlərlə varedilən kiçik evlər, müəyyən bir kəsimi xoşbəxt edərkən, başqa bir qismi narahat edir. Baxmayaraq ki, bu qədər kiçik həyat sahələrinin normala əvərilməsinin, kifayətsiz sahəyə sahib məkanların hazırlanmasının uyğun olmayağı müdafiə edilir.

Dünyanın bir çox fərqli şəhərində inşa edilən kiçik evlər radikal bir dəyişiklik kimi görünür. Başqa bir tərəfdən isə yaşıyış sahəsi böhranının yaşandığı və qonaqların azaldığı şərtlərdə aşağı maliyyəli kiçik evlər yaxşı bir çıxış yolu kimi də qiymətləndirilə bilər. Bəs iki kiçik evin birləşməsindən yaradılan bir ev yetərincə böyük sayılmır?

"Ohana Tiny House": Yapıçı iki kiçik ev. Görünən odur ki, artıq bir çox ailə, ya da cütüllük bu kiçik evlərdən sifariş verir. Lego blokları kimi birləşdirilən evlər ayrılmaz istəməyən ailələr üçün ideal bir yaşayış sahəsinə əvərilib. Daşınmaz əmlak və torpaq sahəsi qiymətlərinə artımın olduğu bir dönmədə daha qənaətçil şərtlər daxilində yaşamaq üçün ilginc çıxış yolları axtarmaq lazımlı galır.

Daha minimalist olan və aşağı karbon ayaq izi ilə diqqət çəkən kiçik evlər, yeni konseptlərin yaranmasına da imkan yaradır. Məsələn, Portuqaliyada yer alan bir yaşayış ev dörd nəfərlik bir ailənin saxlaması üçün hazırlanıb.

Havayda ailə mənasına gələn Ohana sözü ilə səsləşən bu yaşayış iki kiçik evin hazırlanması Viva Collective heyətindən olan Brian Crabba addır. 7.5 kvadrat metrlik evlər, incə bir dizayn sayesinde yaşana biləcək bir yuvaya əvərilmüş vəziyyətdədir. Hər biri 55 kvadrat metr sahəyə sahib olan Ohana Tiny House, ekoloji cəhətləri ilə diqqət çəkir.

Kiçik maliyyə və ideal dizaynla arzuya çatmaq

İki kabinetdən birində valideynlərin yataq otağı ilə birlikdə hamam və mətbəx yer alır. Digər kabinetdə isə geniş bir salon, bir çox saxlama yeri ilə birlikdə uşaqların yataq otağı yerləşir. Kabinetlərin birləşmə nöqtəsində yer alan

Dünyada kiçik ölçülü evlər dəbə minir - daha çox qənaət, daha çox komfort...

Kiçikhəcmli evlərdə yaşamağın üstünlükləri və dünyadan ən əsrarəngiz kiçik evləri

günəşlik evin daha aydın və işiqli olmasına yardım edən faktorlardan biri kimi diqqət çəkir.

Daxili və xarici məkanı bir-ləşdirən pəncəre və günəşlik kimi açılıqlar, kiçik evlərin ən vacib özəlliyyəti sayılır. Yapıçı evlərin sahibi Clayton Hanchett, evin yaxşı dizayn edilmiş məkanları ilə birlikdə bələ detalların təbəبتə yenidən əlaqə qurmasına yardım etdiyi ni vurğulayıb. Böyük, geniş, çoxmərtəbəli mülklərin ideal bir həyat terzi olaraq təqdim ediləcək məkanları ilə kiçik evlər yaxşıdır. Böyük, geniş, çoxmərtəbəli mülklərin ideal bir həyat terzi olaraq təqdim ediləcək məkanları ilə kiçik evlər yaxşıdır.

məqsədilə istifadə edilib. Başqa bir kiçik ev isə 45 ildir Serbiyada bir qayanın üzərində yerləşir.

Pittoresque Fafe Dağlarında olan Daş Ev - dörd böyük qaya arasında inşa edilmiş bu köntöy ev bir üzüm hovuzu ilə təchiz edilib.

Steve Aree 9000 dollar bütçə ilə yorulmaq bilmədən çalışaraq 6 həftə sonra Taylandda özünə bu "yuxu evini" inşa edib. Ev tamamilə təbii vəsaitlərdən hazırlanıb.

Memar Dymitri Malxew tərəfindən hazırlanan "Floating House" üzən bir evdir. Memar Terunobu Fujimori tərəfindən hazırlanan bu fantaziyalı ev olan "Hokuto City" Yaponiyada yerləşir.

Fotografcı Simon Dale Hobbit evinə məşədə bir torpaq almaq üçün 5000 \$ xərclədi və bu evi tikmək üçün məşədə 4 ay vaxt keçirib. Ev üçün dəmir-dümür, taxta, divarlar üçün əhəng, gips (sement yeri), quru daş divarlar, bir kompost, güç üçün Günəş panelləri istifadə etmiş bu ev tam bir ətraf dostudur. Çöldən bir zibl yığını kimi görünsə də, içine baxdığınız zaman nə qədər

lərde yaşayan bizlər üçün praktik məsləhətlər mərhələsi artıq geridə qalıb. Bilirsiz, bu evlər Sovet İttifaqında 60-ci illərdə, Nikita Xruşovun hakimiyyəti dövründə tikilməyə başlanıb. "Xruşovka" sovet memarlığının rəmzi, özü də mənfi remzidir. Bu, balaca mətbəxi və alçaq tavani olan bap-balaq evdir.

Cox az adam xatırlayır ki, "Xruşovka"lar minlərlə insanın kommunal mənzil və zırzəmiliyin dözlülməz şəraitindən xilası üçün tikilirdi. Bu cür evlər olda edən xanımlar sevinirdilər ki, artıq soyuducunu qifla bağlaşdırmaq və bir neçə ailə ilə birlikdə bir ayaqyolundan istifadə etmək lazımdır.

Divar kağızları açıq rəngdədir, ev geniş görünür?

Bu, xruşovka sahiblərinin ən əsas stereotipidir ki, açıq rəngli divar kağızı vurulsa, otaq iki dəfə daha böyük görünəcək. Əlbette ki, açıq tonlar vizual olaraq məkanı böyük göstərir, amma 12 metr sahəsi olan otağın ağı divarların sayəsində kvadrat metrləri artırma-yacaq. Otağı lazımsız mebellə doldurmamaq də vacibdir. Rəng seçərkən isə özünüze heç bir məhdudiyyət qoyma-

Az əşya, kiçik mebellər

Bu da səhvdir. Narahat cırdan dolablar, dar divanlar və balaca masalar mənzili böyütür. Siz otaqda artıq bir adımla atı bilərsiz, amma bununla yuxarı qalxmalısınız. Ev öz görkəməne görə qarajı xatırladır. Lakin bu balaca mənzildə də bütün əşya və şkaflar səliqə ilə düzülüb.

Amma biz azərbaycanlıları-

Çılçıraqlar UZUN olanda ev kiçik görünür?

Xruşovka sahibləri hesab edir ki, hündürlüyü 20 santimetrdən çox olan istənilən lüstrə artıq onlarlıq deyil, çünkü basın ona deyə bilər. Tavan çox alçaqdır. Bu da evdə tavana yapışan eybəcər sprutlarının peydə olmasına getirib çıxarıır. Amma siz bu stereotipdən azad olunsaz, sizin məğazada daha böyük seçim etmək imkanınız olacaq. Düz lüstranın altından keçmək nəyə lazımdır ki? Axi siz başqa mebeli yan keçirsiz. O isə daha çox yer tutur.

Dolabların sayı artarsa, əşyalara yer tapılar və...

Rahat ab-havani qəşəng pərdələr, xalçalar, divardakı şəkillər və işıqlandırma verir. Əgər bu 4 elementi tamamilə boş otaqda yerləşdirsək, heykəlcik, kiçik vazalar və suvenirlərlə dolu evdən daha qəşəng görünəcək. Dolabin üstündə və rəflərdə duran hər şey eyni üslubda olmalıdır. Gözə çarpan yerdə onları hədiyyə edən insanlara hörmət əlaməti olaraq duran vazalara isə boykot edin, onları gizlədin.

Hər bir xanımın ilk suali budur - ilahi, əşyalarımı hara qoymam? "Xruşovka"da nə kladovka, nə çardaq, nə də zırzəmi var, dərhal çoxlu dolab sıfariş etməyin gelir, onlar da çoxlu yer tutur. Bəs onda nə etməli?

Birinci, fantaziyanızı işlədin. Alışığınız xəmələri riayet etmək mütələq deyil. Mətbəx mebeli mətbəxin bütün divarları boyu uzanmalıdır? Niye? Texniki baxımdan mətbəx mebeli sadəcə, qab saxlamaq yeridir. Bu, tavanın altından asılan açıq rəflər, həm də hündür dolab ola bilər və döşəmə üstü və asma dolablardan ibarət standart "seksiyalar" almağa heç bir ehtiyac yoxdur. Paltarı puf sandıqlarda saxlamaq olar, elə divanı da alanda içinde saxlama yeri olanı seçmək daha yaxşıdır.

İkinci, dolabin sayı az deyil, əşyalar çoxdur. Kiçik mənzil sizin üçün artıq və tamamilə lazımsız şəylerdən birefələk azad olmaq, bankalarda paslanmış məsmar saxlamağa son qoyma və köhnə rəngi qəçmiş pərdələri atmaq üçün universal şansdır. Size heqiqətən də lazımlı olanları siz istifadə edirsiniz. Qalanlarını yoxsullara paylayın - ürəyiniz də rahat nəfəs olacaq, evdə də rahat nefəs ala biləcəksiz.

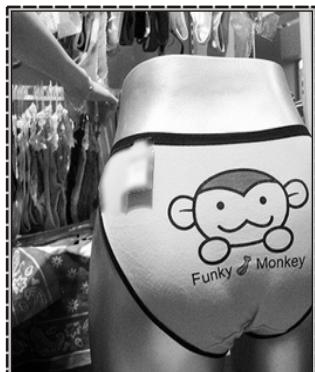
□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Məsəvət"

ÜSAVAT

Son səhifə

N 56 (6945) 12 mart 2018

Müəllimin şkafından yüzlərlə qadın alt paltarı çıxdı

Yaponiyanın Kurume şəhərində bir məktəb müəllimi müvəqqəti olaraq işdən kənarlaşdırılıb. Buna səbəb onun öz sinif otağında 750 ədəd qadın alt paltarı saxlaması olub.

2017-ci ilin avqustunda məktəb əməkdaşlarından biri sinfin təsərrüfat əşyalarının yerləşdiyi yerdə 10 ədəd plastik paket aşkarlayıb və içiñə baxanda da qadın tumanları olduğunu görüb. Sinif otağına məsul olan 50 yaşlı müəllim məktəb administrasiyasına etiraf edib ki, bu əşyalar ona məxsusdur. Pedaqoq eyni zamanda izah edib ki, bu alt paltarlarını 2016-ci ildə, topdan satışdan alıb və bu, onlara 10,6 min iene başa gəlib. Onun dediyinə görə, o, bu alt paltarlarını hər il keçirilən məktəb festivali zamanı uşaqlara satmağı planlaşdırılmış. Amma bu ideyanı həyata keçirə bilmədiyi üçün onu növbəti festivala qədər şkafda saxlamağa qərar verib. Nəzarət komissiyasının qərarına əsasən, müəllimi üç aylıq müddətə məktəbdən kənarlaşdırıblar.

İnsanlar ruhların varlığını inanır, çünki...

Amerikalı alimlərin fikrincə, adamlar ruhların mövcud olmasına müxtəlif səbəblərdən inanırlar. Bu inam, ola bilsin ki, insanın reallığı saxlı qarayışı əsasında dərk etməsi ilə əlaqədardır. Belə insanların çoxu bütün ruhları məhz daha əvveller kimlərinə öldürüyü yerlərdə görürler.

Alimlərin sözlərine görə, bu, insanların daha əvvəl elə yerlərdə hansıa fövqəltəbi qüvvələrin olduğunu özərini inandırması ilə əlaqədar baş verir. İnsanın inkişaf etmiş təxəyyülü müxtəlif səs və kölgələri ruhlarə çevirir.

Ruhlara infrasəs təsirinə möğlub olan insanlar daha çox inanırlar. Eksperiment zamanı infrasəsli müsikiyə qulaq asan insanlar deyiblər ki, onlar titrəyiş və qorxu hissələr. Ruhlar kimyəvi zəhərfen-

məden əziyyət çəkənlər de görürülər. Lakin bu, sadəcə hallüsinasiasi yadır. Bunu görmə səbəbi isə bəzi göbəlek növləridir. Alimlərin fikrin-

ce, hallüsinasioigen göbəlekler tərəfdəki mülahizelərdən birinə görə, meşədə ruhların mövcudluğunu sübut edən əlamətlərdən biridir.

Amerikanın Elmi Tərəqqi Assosiasiyasının Bostonda keçirilən illik konfransında çıxış edən professor Sheena Josselyn deyib ki, alimlər beynin "xatirələr yığın konkretnü hüceyrələrini" aşkar ediblər. "Odur ki, biz indi xatirələrin cəmləşdiyi həmin nahiyyəni hədəfliyə bilerik" - alim deyib və əlavə edib ki, beynin həmin hissəsində hüceyrələrin fəaliyyətini tormozlamaq mümkündür: "Bu, bir növ xatirələrin yaddaşdan silinməsidir".

Təcrübə zamanı "yaddaşı silinmiş" siçanlar elektrik səsinə elə də reaksiya verməyiblər. Bu da belli olub ki, beynin sözü gedən hissəsindəki hüceyrələrin yenidən hərəkətə getirilməsi xatirələri və yaddaşı bərpa edir. "Beləliklə, biz yaddaşı istədiyimiz vaxt "yandırı" və istədiyimiz vaxt "söndürə" bilərik" - alim qeyd edib. Lakin onun fikrincə, yaddaşla birlikdə səhvələr və səhvələrdən öyrəndiyimiz təcrübələr də silinməsidir".

Açı xatirələri beyindən necə siləcəklər?

"The Independent" yazır ki, alimlər "acı xatirələrin" beyindən "silinebiləcəyini prinsip etibarilə sübut ediblər. Belə bir hadisə fantastika janrında çəkilmiş məşhur "Ləkəsiz zəkanın əbədi parıltısı" filmində təsvir edilib. Siçanlar üzərində aparılmış təcrübələrdən aşkar edilib ki, elektrik vurmasının xarakterizə edən səsələ bağlı qorxulu xatirəni "yandırıb-söndürmək"

mümkündür.

Lakin alimlər deyiblər ki, belə bir təcrübənin insanlar üzərində aparılması etik sualları doğurur və buna görə də hələ tezliklə baş verməyəcək. Bununla belə, onlar inanırlar ki, bu metoddan nə vaxtsa geləcəkdə, məsələn, bəzi insanlardakı "post-traumatik stress" pozuntusunun aradan qaldırılması və ya narkotik maddə aludəciliyinə son qoyulması üçün istifadə edilə bilər.

Qeyd edək ki, insan beynində xatirələr "engram" deyilən hissədə toplaşır. Bu hissədəki hüceyrələr müəyyən ardıcılıqla "atəş açı" bilir...

QOÇ - Astroloji göstəricilər sizin zodiaka məsləhət görür ki, əsas üstünlüyü sevgiye yönəldəsiniz. Dardüşüncəli insanların fikirlerinə əhəmiyyətsiz yanaşın. Gələcəyə tam ümidi baxın.

BUĞA - Bu təqvimdə uzaq səfərə çıxmış planlarınızı reallaşdırmağa çalışın. Çünkü ayın sonuna qədər bündən səmərəli vaxt olmayıcaq. Temir-quraşdırma işləri üçün də əhəmiyyətli gündür.

ƏKİZLƏR - Yaxın haftə ərzində yaranmış maliyyə problemlərini aradan qaldırmaq əsanlaşmadı. Günortadan sonra maraqlı situasiyaların iştirakçısına çevriləcəksiniz. Qidalanza fikir verin.

XƏRÇƏNG - Yaxşı olar ki, əsas vaxtinizi ev şəraitində keçirəsiniz. Uzaq yola çıxmak, riskli hərəkətlər etmək, yeni işlərə başlamaq məsləhət görülmür. Səhhətinizə qayğı göstərin.

ŞİR - Tay-tuşlarınızla müəyyən mübahisələrinə gözənlər. Özünüzi qalmaqallara istiqamətləndirməyin. Saat 13-dən 17-yə qədər saxlı işlərinizdə əsaslı dönüş yaranıbilər.

QIZ - Qonaq getmək üçün günün ikinci yarısı münasibdir. Amma hər hansı fiziki işlərə başlamaq, yeni müqavilələr bağlamaq yolverilməzdir. Ailə münasibətlərdən obyektiv addımlar atın.

TƏRƏZİ - Ailə-sevgi münasibətlərində vəziyyət tamamilə xeyrinizə cərəyan edəcək. Kənar təsirlərə aludə olmayın. Köməyə ehtiyac duyan yaxınlarına sədaqətliliyinizi göstərin.

ƏQRƏB - Səhhətinizlə bağlı xırda problemlərinə gözənlərsə də, özünüze diqqət yetirməklə bu kimi mənfi fəsadları aradan qaldıra bilərsiniz. Çalışın ki, gün ərzində ağır fiziki işlərə girişməyəsiniz.

OXATAN - Mart ayının ən uğurlu günləndən birini yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən maraqlı görüşlər, digər tərəfdənse perspektivli sövdələşmələr sizin sevindirəcək. Büdcəndə artım da mümkündür.

ÖGLAQ - Qohumluq münasibətlərində saxavətli olmağınız məsləhətdir. Hansısa şəxsi probleminizi qabartmaqdansa, daha bəşəri ideyalarla məşğul olun. Axşama doğru qazanmaq ehtimalınız var.

SUTÖKƏN - Maddi problemlərinizin qabarmasından narahat olmayın. Çünkü qarşidağın günlərdə bu istiqamətdə uğurlarınız artacaq. İndi yalnız görəcəyiniz işləri və mövqənizi konkretləşdirməlisiniz.

BALIQLAR - Bürcünüzün ən uğurlu məqamlarını yaşayacaqsınız. Qarşılıqlı münasibətlərdə yaranmış müsbət əmlətlər ovqatınızı xeyli yüksəldəcək. Qərarlarınızda qətiyyəti olun.

Unutmayın, Tanrı uledzlərdən daha yüksəkdə durur!

Siqaret kor edə bilər

Britaniya alimləri aşkar ediblər ki, siqaret korluğun yaranmasına səbəb ola bilər. Federal Xəbərlər Agentliyinin məlumatına görə, statistikaya görə, siqaretçəkənlər bu zərərlə vərdişdən asılı olmayan adamlarla müqayisədə görmə qabiliyyətini dörd dəfə çox itirirler.

Tütün tüstüsündəki çoxsaylı kimyəvi komponentlər göz üçün təhlükə yaradır. Onlar gözə bioloji deyişikliyə mənfi təsir göstərir. Tedqiqata görə, siqaretçəkənlərə katarakta tutulma üç dəfə, tirede oftalmopatiya riski səkkiz dəfə yüksəkdir. Həmçinin, onlarda quru göz sindromunun yaranma ehtimalı çoxalır. Nikotin insanın rəng duyumuna da mənfi təsir göstərir. Gündə bir qutudan çox siqaretçəkən adamın yaşı və qızılı çalarları ayırd etməsində problem ola bilər. Tütün məmulatından imtina etdikdən sonra insanın görmə kanalının tam bərpası üçün ən azı on il vaxt lazımlıdır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Son dəqiqli" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.**

**Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

**Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU**

**Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.100**